

Možnosti řešení ekonomických problémů MSP

Marcela Uhříková

Bakalářská práce
2012

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Marcela UHRÍKOVÁ

Osobní číslo: L09426

Studijní program: B 3909 Procesní inženýrství

Studijní obor: Ovládání rizik

Téma práce: Možnosti řešení ekonomických problémů MSP

Zásady pro vypracování:

- 1. Specifika, vymezení pojmů, výhody a nevýhody MSP**
- 2. Problematika financování MSP, financování vlastními a cizími zdroji**
- 3. Analýza situace MSP v ČR**
- 4. Doporučené řešení v podniku TOOL TECH CZ, s.r.o.**

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] DOLEJŠOVÁ, Miroslava. Zdroje financování malých a středních podniků. 1. vyd. Bučovice : Martin Stříž, 2008. 71 s. ISBN 978-80-87106-17-4.

[2] VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podnikání malé a střední firmy. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha : Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

[3] GERBER, Michael E; MEDEK, Pavel. Podnikatelský mýtus : proč většina malých firem do roka zkrachuje a co proti tomu dělat. 2. vyd. Praha : Management Press, 2004. 223 s. ISBN 80-7261-092-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Pavel Zemánek
Ústav ekonomie

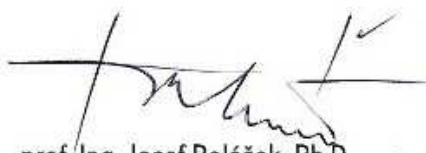
Datum zadání bakalářské práce:

15. prosince 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

11. května 2012

V Uherském Hradišti dne 20. února 2012

prof. Ing. Josef Polášek, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá analýzou všech vnitřních a vnějších podmínek ekonomické situace malých a středních podniků (dále jen MSP) v České republice se zaměřením na Zlínský region. Pomocí dotazníkového šetření budou zjišťovány informace o stavu ekonomiky MSP. Zaměříme se na analýzu vlastní situace v konkrétním podniku. Výsledkem práce bude vyhodnocení výzkumu a doporučené řešení ekonomických problémů pro danou firmu. Cílem je, aby firma lépe zhodnotila dostupné produkty a služby. Jejich efektivním využitím zvýšila výkonnost a konkurenceschopnost.

Klíčová slova: Malé a střední podniky, zdroje financování, ukazatele MSP, SWOT analýza, strukturální fondy

ABSTRACT

This thesis will address the analysis of all internal and external conditions of the economic situation of SMEs in the Czech Republic, focusing on the Zlín region. Help survey will be collected information about the state of the economy SMEs. We will focus on analyzing their own situation in a particular enterprise. The result of the evaluation of research work and recommended solutions to economic problems for the company. The aim is to better assess the company available products and services. Its effective use of increased efficiency and competitiveness.

Keywords: Small and medium-sized enterprises, sources of financing, SME indicators, SWOT analysis, structural funds.

Poděkování

Ráda bych tímto chtěla poděkovat Ing. Mgr. Pavlovi Zemánkovi za cenné připomínky a rady, které mi pomohly ke zpracování mé bakalářské práce a také firmě TOOL TECH, s.r.o., paní jednatelce Ing. Lence Starůstkové.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka;
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 20. 4. 2012

.....
podpis studenta/ky

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ (DÁLE JEN MSP).....	11
1.1 DEFINICE PODNIKATELE A PODNIKU	11
1.1.1 Podnikatel.....	11
1.1.2 Podnik	11
1.1.3 Definice podniku dle Evropské komise.....	12
1.2 KATEGORIE MSP	12
1.3 VÝHODY A NEVÝHODY MSP	13
1.3.1 Výhody MSP	13
1.3.2 Nevýhody MSP.....	14
2 PODPORA MSP.....	15
2.1 NEPŘÍMÁ PODPORA MSP.....	15
2.2 PŘÍMÁ FINANČNÍ PODPORA MSP	15
2.2.1 Podmínky pro získání podpory	15
2.3 PODPORA Z EVROPSKÝCH STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ.....	16
2.3.1 Operační programy v ČR	16
2.4 FINANČNÍ PROGRAMY PODPORY MSP	19
2.4.1 Národní programy podpory MSP	19
2.4.2 Programy podpory pro začínající podnikatele	19
2.4.3 Finanční instituce pro podporu MSP	19
2.5 ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ PODPORU MSP.....	21
2.5.1 Vládní organizace	21
2.5.2 Nevládní organizace.....	21
3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ MSP	23
3.1 TŘÍDĚNÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ.....	24
3.1.1 Vlastní a cizí finanční zdroje.....	24
3.1.2 Krátkodobé a dlouhodobé zdroje	24
3.1.3 Interní a externí finanční zdroje	25
4 EKONOMICKÉ UKAZATELE MSP.....	26
5 SWOT ANALÝZA	29
5.1 SWOT MATICE	29
6 PROCES DOTAZOVÁNÍ.....	31
6.1 DOTAZNÍK.....	32
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	34
7 ANALÝZA SITUACE MSP V ČR	35

7.1	STATISTICKÉ ÚDAJE MSP V ČR	35
7.1.1	Poskytnuté finanční prostředky pro MSP	36
7.1.2	Průběh čerpání finančních prostředků	37
7.2	SWOT ANALÝZA MSP V ČR	38
7.3	PRŮZKUM HODNOCENÍ EKONOMICKÉ SITUACE MSP V ČR	39
8	ANALÝZA MSP VE ZLÍNSKÉM REGIONU	42
8.1	EKONOMICKÁ SITUACE ZLÍNSKÉHO REGIONU	43
8.2	INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ VE ZLÍNSKÉM REGIONU	45
8.2.1	Strategie rozvoje Zlínského kraje	45
8.3	PODPORA MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI	46
8.3.1	Podpora MSP z fondů EU	47
8.4	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI	48
8.4.1	Popis dotazníkového šetření	48
8.4.2	Analýza výsledků dotazníkového šetření	48
8.4.3	Shrnutí výsledků a jejich zhodnocení	57
9	ANALÝZA SPOLEČNOSTI TOOL TECH CZ S.R.O.	59
9.1	CHARAKTERISTIKA FIRMY TOOL TECH CZ S.R.O.	59
9.1.1	Předmět podnikání společnosti	59
9.1.2	Vlastnické vztahy	60
9.1.3	Organizační struktura společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.	61
9.2	VÝVOJ A SOUČASNÁ SITUACE SPOLEČNOSTI	61
9.2.1	Ekonomický vývoj	62
9.2.2	Prognóza vývojových trendů a rizik	63
9.3	STRATEGICKÁ ANALÝZA	63
9.3.1	SWOT analýza	63
9.3.2	Marketingová analýza společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.	64
10	HODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	66
10.1	HODNOCENÍ MSP V ČR A VE ZLÍNSKÉM REGIONU	66
10.2	DOPORUČENÍ PRO SPOLEČNOST TOOL TECH CZ, S.R.O.	67
	ZÁVĚR	68
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	70
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	74
	SEZNAM TABULEK	75
	SEZNAM GRAFŮ.....	76
	SEZNAM PŘÍLOH	77

ÚVOD

Rozvoj malého a středního podnikání je stále aktuální ve všech regionech a je to téma, které v mnoha hlediscích zasahuje do životů tisícům obyvatel žijící v ČR. Dobře prosperující firmy dávají práci místním lidem. Jejich nezastupitelnost spočívá v jejich charakteristických vlastnostech, které jsou příznačné pouze pro tuto skupinu podniků. Podpora malých a středních podniků je ze strany státu nedostatečná. Mimo složitosti legislativy a mnohdy obtížné vymahatelnosti práva je daňový systém značně komplikovaný a zatěžující z hlediska nadměrné administrativy. Nutno podotknout, že právě malé a střední podniky jsou základním prvkem ekonomiky státu. V České republice pro rok 2010 tvořil podíl malých a středních podniků přesně 99,84 procent, a to z pohledu všech aktivních podnikajících subjektů. Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR byl 60,88 procent, na celkových výkonech se podílely 51,24 procenty. Tyto hodnoty ukazují, že MSP hrají významnou úlohu při zaměstnání pracovníků, hlavně v regionech s vyšší nezaměstnaností. Zásadně přispívají k hospodářskému růstu České republiky.

Z pohledu Evropské unie lze pokládat malé a střední podniky za stěžejní oblast evropské ekonomiky, zejména v oblasti zaměstnanosti, inovací, sociální integrace a soudržnosti. Na podporu MSP schválila v roce 2007 Evropská komise Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013. Tento projekt je pokračováním dřívějšího Operačního programu Průmyslu a podnikání. Projekt je zaměřen na konkurenceschopnost v průmyslu a podnikání a na podporu inovací. [4]

Toto téma je značně rozsáhlé a zajímavé. Zahrnuje jak složky ekonomické, sociologické, tak i prvky právní. V rámci této bakalářské práce se zaměříme na řešení problémů malých a středních podniků. Bude provedeno zjištění, jaká je podpora těchto typů firem v České republice ze strany státu. V praktické části uskutečníme rovněž konkrétní výzkum formou dotazníkového šetření, kde se soustředíme na ekonomickou situaci MSP v oblasti Zlínského regionu. Pro přehlednější a ucelenější představu bude dále pozornost věnována konkrétní firmě. Společně s majiteli bude provedena aktuální analýza společnosti, bude zkoumána možnost podpory MSP ze strany státu a pozornosti se nevyhnou také ekonomické problémy spojené s podnikáním. Následně ze získaných poznatků bude navrženo řešení, které povede k pozitivním změnám této společnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ (DÁLE JEN MSP)

„Mikropodniky, malé a střední podniky jsou motorem evropského hospodářství. Jsou základním zdrojem pracovních příležitostí, vytvářejí podnikatelského ducha a inovace v EU, a jsou tedy rozhodující pro posílení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Nová definice malých a středních podniků, která vstoupila v platnost dne 1. ledna 2005, představuje významný krok směrem k lepšímu podnikatelskému prostředí pro malé a střední podniky a zaměřuje se na podporu podnikání, investic a růstu. Tato definice byla vypracována po širokých konzultacích s dotčenými osobami, které prokázaly, že naslouchání malým a středním podnikům je klíčem k úspěšnému provedení lisabonských cílů.“ řekl Günter Verheugen, bývalý člen Evropské komise zodpovědný za podniky a průmysl. [5]

1.1 Definice podnikatele a podniku

Podnik a podnikatel je definován v obchodním zákoníku v §2 a 5. Podnikání se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

1.1.1 Podnikatel

Podnikatelem podle tohoto zákona je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

1.1.2 Podnik

Podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty,

kteří patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit. [6]

1.1.3 Definice podniku dle Evropské komise

Podle doporučení Evropské komise ze dne 6. května 2003 se podnikem rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost. [5]

1.2 Kategorie MSP

Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků tvoří podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a které mají roční obrat nepřesahující 50 milionů eur a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů eur.

Malý podnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřevyšuje 10 milionů eur.

Mikropodnik je definován jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřevyšuje 2 miliony eur.

Střední podnik je definován jako podnik, který zaměstnává více než 50 osob (maximálně 250 osob) a jehož roční obrat převyšuje 10 milionů eur (maximálně 50 milionů eur) a/nebo bilanční suma roční rozvahy překročí 10 milionů eur (nejvýše 43 milionů eur).

Abychom mohli podnik zařadit do správné kategorie, je třeba brát v úvahu i jiné faktory. Jeden z těchto ukazatelů představuje vazby posuzovaného podniku vůči jiným podnikům. Z hlediska typu vazeb mezi podniky rozlišuje doporučení Evropské komise 2003/361/EC následující typy malých a středních podniků:

- nezávislé podniky
- partnerské podniky
- spojené podniky [1]

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců: Roční pracovní jednotka	Roční obrat	nebo	Roční bilanční suma
střední	< 250	< 50 mil. €	nebo	< 43 mil. €
malý	< 50	< 10 mil. €	nebo	< 10 mil. €
mikropodnik	< 10	< 2 mil. €	nebo	< 2 mil. €

Obrázek 1 Kritéria pro zařazení podniku mezi MSP [7]

1.3 Výhody a nevýhody MSP

Ve struktuře všech podniků jsou malé a střední podniky zastoupeny většinou. Rozvoj MSP v měnících se ekonomikách z určitého úhlu pohledu má důležitější význam než je tomu ve vyspělých tržních ekonomikách. Výhody i nevýhody MSP jsou popsány v následujících bodech.

1.3.1 Výhody MSP

Následující body názorně popisují výhody MSP:

- Vytvářejí nové příležitosti k získání příjmů.
- MSP mohou absorbovat značnou část pracovních sil.
- Rozvoj nezávislých komerčních podniků vytváří podmínky pro rozvoj konkurence.
- Dokážou vytvářet pracovní místa při nízkých kapitálových nákladech.
- Vytvářejí možnosti pro vývoj a aplikaci vhodných technologií a poskytují prostor pro podnikatelské a manažerské talenty.

- Zdokonalují perspektivní vazby mezi ekonomicky, sociálně a geograficky odlišnými sektory.

1.3.2 Nevýhody MSP

Následující body názorně popisují nevýhody MSP:

- Mají obtížný přístup ke kapitálu a rozvoji svých provozních kapacit.
- MSP mají oproti velkým podnikům menší ekonomickou sílu.
- Jsou představiteli nižšího řádu inovací než velké instituce.
- Nemají dostatek prostředků, aby si mohli sami dovolit platit špičkové odborníky ve svém oboru.
- Mohou být ohrožovány velkými nadnárodními organizacemi.
- Ohrožuje je neustále se měnící právní a správní akty spojené s podnikatelským prostředím. [8]

2 PODPORA MSP

Účelem politiky v České republice je udržení stávající nabídky zvýhodněného financování rozvoje pro existující malé a střední podniky. Cílem podpory je především zachování a zvýšení jejich konkurenceschopnosti a přístup k výhodným zdrojům financování svých projektů. Podpora je prováděna jak podporou přímou, tak i nepřímou. [8]

2.1 Nepřímá podpora MSP

Jedná se o vytváření přívētivého prostředí pro MSP zejména zjednodušením administrativy a zmírňování možných nepříznivých dopadů nové legislativy na MSP ulehčující přístup k informacím, vzdělání a poradenství.

Mezi nepřímé formy řadíme:

- Snížení daní z příjmů právnických a fyzických osob.
- Zjednodušení administrativy.
- Posílení ochrany domácího trhu před nelegálními dovozy.
- Rozvoj trhu nemovitostí pro podnikání.
- Zapojení sektoru MSP do systému partnerství veřejného a soukromého sektoru.
- Vytváření průmyslových zón. [16]

2.2 Přímá finanční podpora MSP

Je tvořena především nástroji zvyšující přístup MSP k finančním prostředkům na uskutečnění jejich investičních záměrů nebo snižující náklady MSP v oblastech vymezených v programech podpory schvalovaných vládou ČR. [16]

2.2.1 Podmínky pro získání podpory

Zákon o podpoře MSP stanovuje pravidla pro poskytování podpor. Novelizované znění zákona o podpoře se odkazuje na definici MSP dle EU Nařízení Komise (ES) č. 70/2001.

Podmínky pro získání podpory:

- Podnik musí mít vypořádaný závazky vůči státnímu rozpočtu a státním fondům.

- Projekt musí být realizován na území ČR, popřípadě EU.
- Podpora MSP může být určena pro podniky vybraných kategorií CZ-NACE

Finanční prostředky státního rozpočtu na podporu podnikání vychází ze střednědobého rozpočtového výhledu a ze strukturálních fondů EU. Hlavními nástroji jsou:

- Cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry.
- Úvěry se sníženou úrokovou sazbou.
- Dotace a finanční příspěvky [8]

2.3 Podpora z Evropských strukturálních fondů

Tento typ podpory je postaven na přímé formě podpory s využitím prostředků ze strukturálních fondů EU. Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie je v letech 2007 – 2013 realizována třemi typy finančních nástrojů. Jedná se o Fond soudržnosti (CF) a dva strukturální fondy (SF), k nimž patří Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).

Dalšími finančními nástroji EU jsou například Evropská investiční banka, Iniciativa JEREMIE – cílem je zlepšit přístup MSP k finančním zdrojům.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je zaměřena na následující tři prioritní cíle:

- Cíl Konvergence je určen na podporu hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států.
- Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost týká se regionů EU, které nespádají pod výše uvedený cíl Konvergence.
- Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost podpora příhraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. [2]

2.3.1 Operační programy v ČR

Česká republika připravila pro využívání fondů Evropské unie celkem 24 operačních programů a v období 2007 - 2013 může ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel čerpat z fondů EU přibližně 26,7 miliard EUR. [2]

Pod cíl Konvergence se řadí operační programy:

- Operační program Podnikání a inovace - cílem tohoto programu je podpora začínajících podnikatelů, inovací v podnikání, nových technologií a využití nových finančních nástrojů. Program je v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. V rámci tohoto programu je stanoveno 7 prioritních os.
  - Prioritní osa 1 - Vznik firem
    - podpora začínajícím podnikatelům – program Start
    - využití nových finančních nástrojů – finanční nástroje
  - Prioritní osa 2 - Rozvoj firem
    - bankovní nástroje podpory malých a středních podniků – program Progres, program Záruka
    - podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb – program Rozvoj, program ICT a strategické služby, program ICT v podnicích
  - Prioritní osa 3 – Efektivní energie
    - úspory energie a obnovitelné zdroje energie – program Ekoenergie
  - Prioritní osa 4 – Inovace
    - zvyšování inovační výkonnosti podniků - program Inovace
    - kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj – program Potenciál
  - Prioritní osa 5 – Prostředí pro podnikání a inovace
    - platformy spolupráce – program Spolupráce, Prosperita
    - infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů – program Školící střediska
    - infrastruktura pro podnikání – program Nemovitosti
  - Prioritní osa 6 – Služby pro rozvoj podnikání
    - podpora poradenských služeb – program Poradenství
    - podpora marketingových služeb – program Marketing

- Prioritní osa 7 – Technická pomoc
  - technická pomoc při řízení a implementaci OPPI
  - ostatní technická pomoc [1]
- Operační program Životní prostředí - je zaměřen na zlepšování hospodářské infrastruktury, snižování rizika povodní, snižování emisí a průmyslového znečištění.
- Operační program Vzdělávání - cílem je zvyšování kvality počátečního vzdělávání, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání.
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace – cílem je podpora výzkumných center, spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu a vývoji.
- Operační program Doprava – cílem je modernizace železniční, dálniční a silniční sítě.
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – je zaměřený na zvyšování kvalifikace stávající pracovní síly, podporu vyloučených z trhu práce, mezinárodní spolupráci.
- Integrovaný operační program – zaměřuje se na rozvoj IT ve veřejné správě, služby v oblastech sociální integrace.
- Regionální operační programy – tyto operační programy jsou zaměřeny na rozvoj regionální dopravní infrastruktury a udržitelných forem veřejné dopravy. [2]

Pod cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou zařazeny operační programy:

- Operační program Praha – Adaptabilita.
- Operační program Praha – Konkurenceschopnost. [2]

V rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost existují tyto operační programy:

- Operační program Příhraniční spolupráce – jsou posilovány vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy.
- Operační program INTERACT II. – je zaměřen na přeshraniční spolupráci a zlepšení efektivnosti územní spolupráce.

- Operační program ESPON II. – v rámci nadnárodního programu ESPON II. je podporován výzkum v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje.
- Operační program Meziregionální spolupráce – je společný pro všechny členské státy EU, Norsko a Švýcarsko.
- Operační program Nadnárodní spolupráce – Evropská regionální se od roku 2007 zaměřuje na inovaci a znalostní ekonomiku a zároveň na životní prostředí a ochranu před riziky. [2]

2.4 Finanční programy podpory MSP

Následující kapitola se zabývá rozdělením programů podpory.

2.4.1 Národní programy podpory MSP

Tyto programy schvaluje vláda České republiky. Jsou zaměřeny na podporu podnikatelů formou záruk za bankovní úvěry pro MSP a bezúročných úvěrů pro začínající podnikatele na území hlavního města Prahy. Dále se jedná o příspěvky a dotace pro podnikatele na celém území České republiky. Programy vyhláší Ministerstvo průmyslu a obchodu. Mezi tyto programy patří – Trh, Certifikace, Design, Aliance a Vývoj. [9], [2]

2.4.2 Programy podpory pro začínající podnikatele

Program Start - Je určen pro podnikatele na území ČR s výjimkou území hlavního města Prahy. Je určen začínajícím podnikatelům. Příjemci podpory budou drobní podnikatelé. Podpora je poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem. [9]

Program Trh - Program bezúročných úvěrů a záruk pro začínající a malé a střední podniky na území hlavního města Prahy. [10]

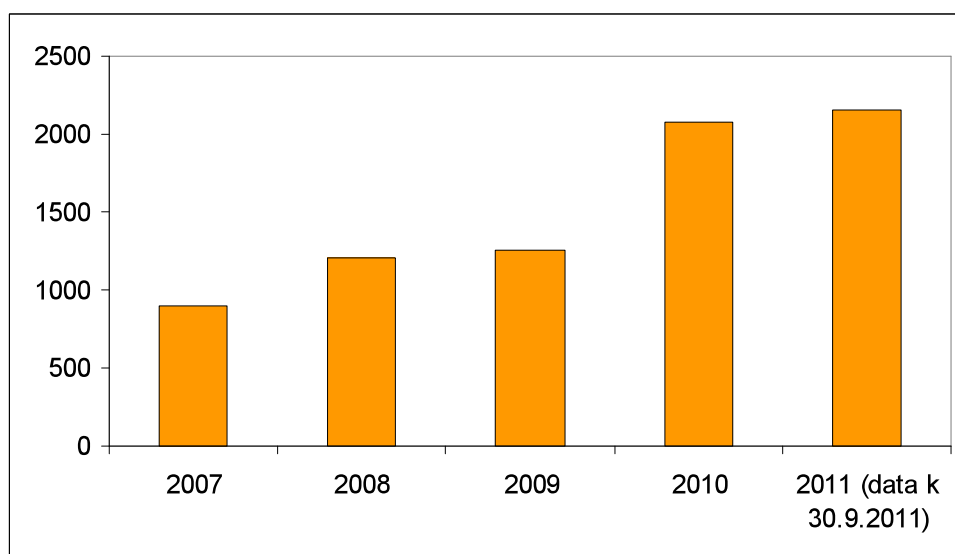
2.4.3 Finanční instituce pro podporu MSP

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. – je rozvojovou bankou České republiky. Byla založena v roce 1992. Banka poskytuje podpory MSP formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů. [13]

Tabulka 1 Poskytnutí záruk pro začínající podnikatele [13]

	2007	2008	2009	2010	2011 XI.
Počet přijatých žádostí o záruky	28	14	0	61	67
Výše žádostí o záruky (v mil. Kč)	18	8	0	102	115
Počet poskytnutých záruk (v mil. Kč)	20	17	0	39	48
Výše poskytnutých záruk (v mil. Kč)	14	11	0	63	78

Česká exportní banka, a. s. - je specializovaná bankovní instituce pro státní podporu vývozu přímo a nepřímo vlastněná státem. Vznikla v roce 1995 a tvoří nedílnou součást systému státní proexportní politiky. Posláním ČEB je poskytovat státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících. [14]

Graf 1 Úvěry poskytnuté MSP v letech 2007-2011 (v mil. CZK) [14]

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. - je součástí systému státní podpory exportu. Jedná se o státní úvěrovou pojišťovnu, která je zaměřena na pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriálním a komerčním rizikům spojených s vývozem zboží a služeb z České republiky. [12]

2.5 Organizace poskytující podporu MSP

2.5.1 Vládní organizace

Vládní instituce, zvláště Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, vytvořily řadu institucí, které mají poskytovat zvýhodněné poradenské služby. Tyto programy mají celostátní působnost.

- CzechInvest – je organizace zřízena MPO jako národní rozvojová agentura podporující restrukturalizaci průmyslu ČR. Nabízí nové programy na podporu podnikání v období 2007-2013 financované ze strukturálních fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky v rámci třech základních oblastí: podnikání a inovace, lidské zdroje a zaměstnanost, výzkum a vývoj.
- CzechTrade – je agentura na podporu obchodu. Cílem je prosazování a upevňování pozic českých exportérů na zahraničních trzích.
- Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská a inovační centra – činnost center je zaměřena na podnikatelské, technické a technologické poradenství.
- Národní vzdělávací fond – je nezávislá nezisková organizace založená Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR zaměřena na oblast zaměstnanosti a sociálního rozvoje.
- Centrum pro regionální rozvoj ČR – je příspěvková organizace zřízena MMR ČR se zaměřením na podporu činnosti při realizaci regionální politiky.
- Informační portály – existují samostatné státní informační portály určené podnikatelské veřejnosti. [2], [17]

2.5.2 Nevládní organizace

Představují různorodé spektrum subjektů, které v rámci plnění svých funkcí poskytují řadu užitečných služeb různým podnikatelským subjektům včetně MSP.

- Hospodářská a agrární komora – jde o instituce zřízené ze zákona. Pomáhají prosazovat podnikatelům jejich zájmy před státními orgány, poskytují informační a vzdělávací servis a pomáhají zprostředkovávat obchodní kontakty.
  - Agrární komora – svými aktivitami slouží podnikatelům v zemědělství a lesnictví.

- Hospodářská komora je tvořena dvěma částmi – regionální a oborovou. Součástí regionální komorové sítě jsou krajské hospodářské komory, regionální hospodářské komory a okresní hospodářské komory. Oborovou část tvoří živnostenská společenstva. [2], [15]

Obrázek 2 Struktura komorové sítě[15]

Výše uvedené instituce se zabývají otázkami podpory MSP. Majoritní podíl podpory spočívá v poskytování informací.

Další kapitola popisuje, jak tyto instituce také mohou pomoci vyhledat zdroje financování pro MSP.

3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ MSP

Financování MSP je spojeno s pohybem peněžních prostředků a podnikového kapitálu. Financováním se rozumí ty podnikatelské prostředky a dispozice, které slouží k zajištění schopnosti podniku poskytovat plynule své výkony. Peněžní příjmy a výdaje v podniku souvisí se změnou forem hospodářských prostředků při vlastní realizaci hospodářské činnosti. [18]

Tabulka 2 Alternativní zdroje financování [19]

Zdroje financování	Doba		Cena				Kontrola	
	Krátko-dobé	Dlouho-dobé	Pevná úroková míra	Pohyblivá úroková míra	Procenta zisku	Jmění	Smlouva	Hlasovací práva
Vlastní		*				*	*	*
Rodina a přátelé	*	*	*	*		*	*	*
Dodavatelé a obchodní úvěr	*				*			
Komerční banky	*		*	*			*	
Věřitelé požadující záruky		*	*	*			*	
Pojišťovací společnosti		*	*	*	*		*	
Penzijní fondy		*			*	*	*	
Rizikový kapitál		*				*	*	*
Soukromé umístění akcií						*	*	*
Veřejná nabídka akcií					*	*		*
Vládní programy		*						

3.1 Třídění finančních zdrojů

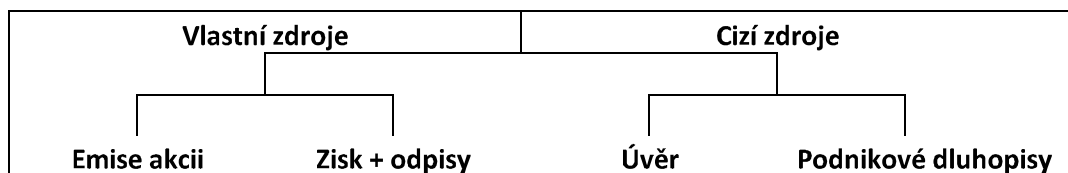
Finanční zdroje můžeme třídit z různých hledisek:

3.1.1 Vlastní a cizí finanční zdroje

Rozlišujícím znakem je vlastnictví.

- Za vlastní zdroje se považují vklady vlastníků, odpisy a disponibilní zisk po zdanění a úhradě dividend, zdroje z prodeje nepeněžních částí majetku a rezervní fond.
- Cizími finančními zdroji jsou všechny přírůstky dluhů. Za cizí zdroje lze považovat i leasingové financování pomocí pronájmu majetku, faktoring, forfaiting, tiché společenství a rizikový kapitál. [11]

Tabulka 3 Vlastní a cizí zdroje financování [11]

3.1.2 Krátkodobé a dlouhodobé zdroje

Rozhodujícím znakem je čas – doba splatnosti.

- Krátkodobé zdroje - jsou splatné do jednoho roku. Patří mezi ně krátkodobé bankovní úvěry, dodavatelské úvěry, zálohy přijaté od odběratelů, půjčky, úvěrové substituty např. faktoring, forfaiting a leasing.
- Dlouhodobé zdroje - jsou splatné déle než jeden rok. Formy dlouhodobého financování mohou být následující. Vnitřní zdroje např. zisk po zdanění, odpisy, uvolnění kapitálu prodejem majetku. Vnější zdroje např. úvěr, dodavatelský úvěr, prodej dluhopisů, prodej akcií a finanční leasing. [20], [18]

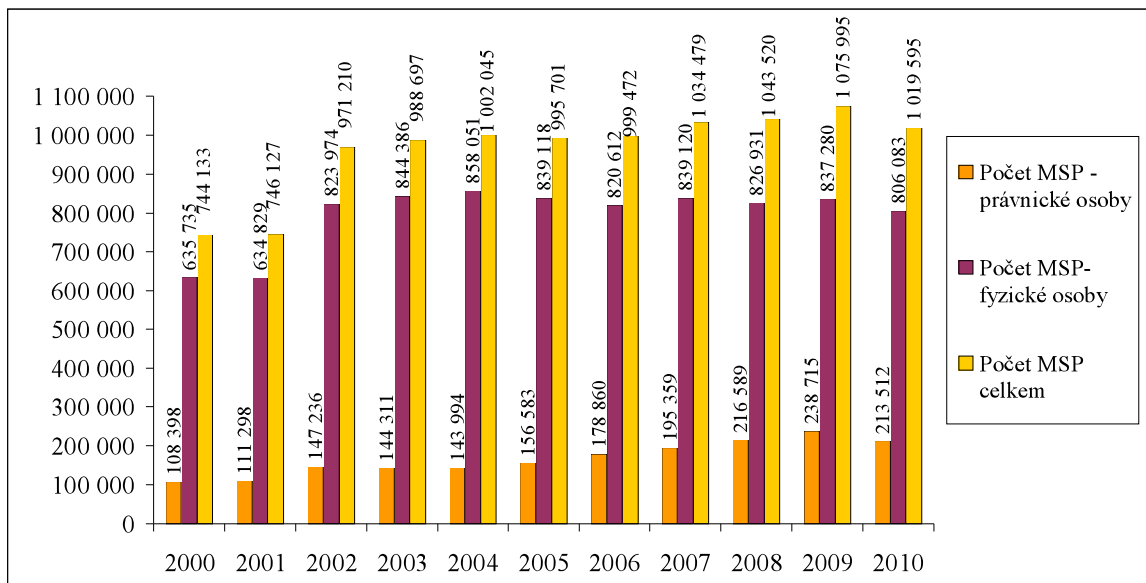
3.1.3 Interní a externí finanční zdroje

Zdroje financování lze třídit podle více hledisek, z nichž nejvýznamnějším patří místo, odkud se tyto zdroje získávají, a vlastnictví těchto zdrojů. Podle místa se rozlišují interní a externí zdroje financování.

- Interní zdroje financování - přicházejí v úvahu tehdy, jestliže projekt realizuje již existující firma. Tyto zdroje představují výsledky vlastní podnikatelské činnosti firmy a tvoří je: zisk po zdanění, odpisy a přírůstky rezerv, odprodej některých složek investičního majetku, snížení oběžných aktiv, tj. zásob a pohledávek.
- Externí zdroje financování - lze použít pro realizaci projektu nově vznikajících firem. Mezi základní zdroje patří: původní vklady vlastníků a jejich zvyšování, dlouhodobé bankovní nebo dodavatelské úvěry, dluhopisy, krátkodobé bankovní úvěry, účasti, které představují vklady dalších subjektů, subvence a dary poskytované ze státního rozpočtu, finanční leasing a rizikový kapitál. [21]

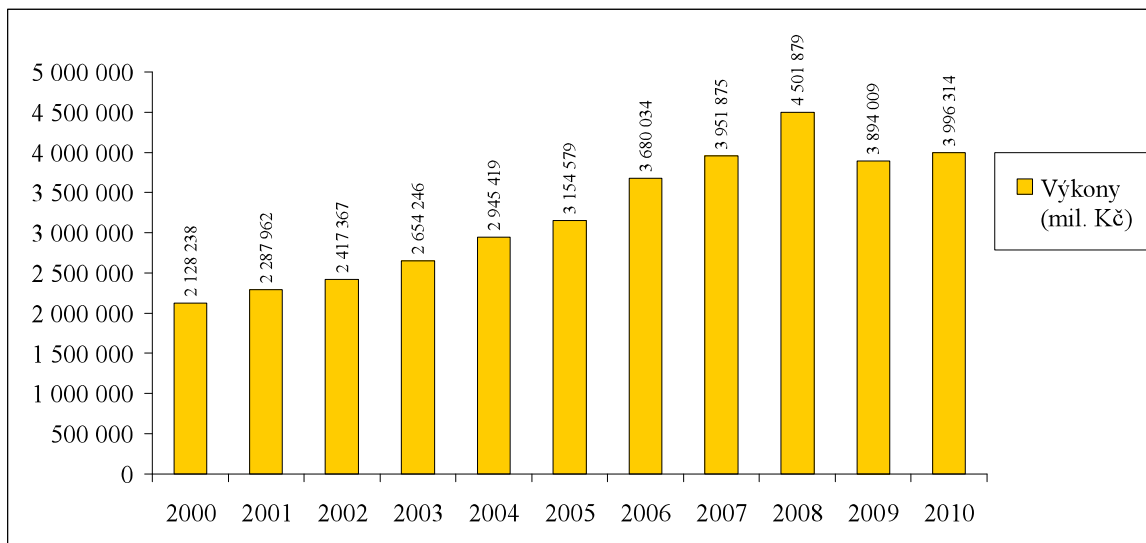
4 EKONOMICKÉ UKAZATELE MSP

Rozvoj MSP je všeobecně považován za hlavní faktor ekonomického rozvoje, a to bez ohledu na hospodářskou vyspělost země. Vývoj MSP se posuzuje pomocí vybraných ekonomických ukazatelů. Mezi nejvýznamnější ekonomické ukazatele MSP patří zejména jejich počet, výkony, přidaná hodnota a vývoj zahraničního obchodu. [23]

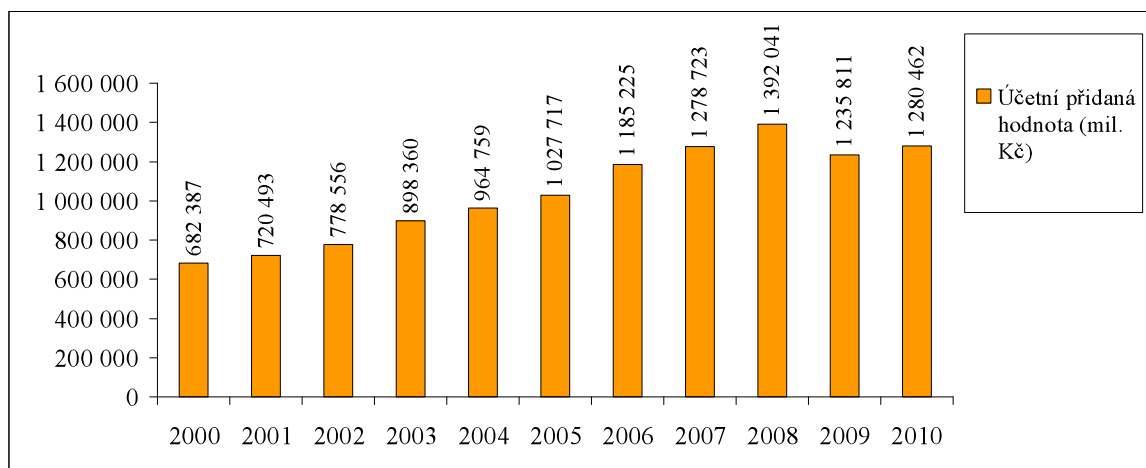
Graf 2 Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2000 – 2010 [22]

Podle údajů ČSÚ vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. prosinci 2010 v ČR celkem 1 021 280 právnických a fyzických osob, z toho bylo 1 019 595 MSP. Oproti roku 2009 je to pokles o 56 400 MSP, tj. 5,24 procent. Podíl MSP na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2010 byl 99,84 procent. [4]

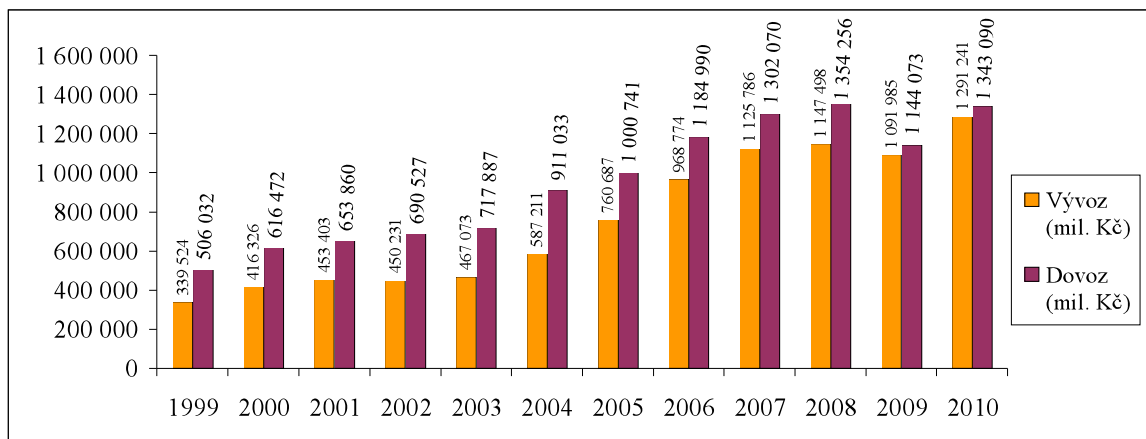
Graf 3 Vývoj výkonů MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]

V roce 2010 vytvořily MSP výkony ve výši 3 996 314 mil. Kč, což je oproti roku 2009 zvýšení o 102 305 mil. Kč. Podíl MSP na celkových výkonech podnikatelské sféry v roce 2010 dosáhl 51,24 procent, což je oproti roku 2009 pokles o 1,47 procentního bodu. [4]

Graf 4 Vývoj účetní přidané hodnoty MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]

V roce 2010 MSP celkem 1 280 462 mil. Kč účetní přidané hodnoty, oproti roku 2009 došlo ke zvýšení o 44 651 mil. Kč, tj. o 3,61 procent. Podíl přidané hodnoty MSP na celku ČR tvořil 53,94 procent. [4]

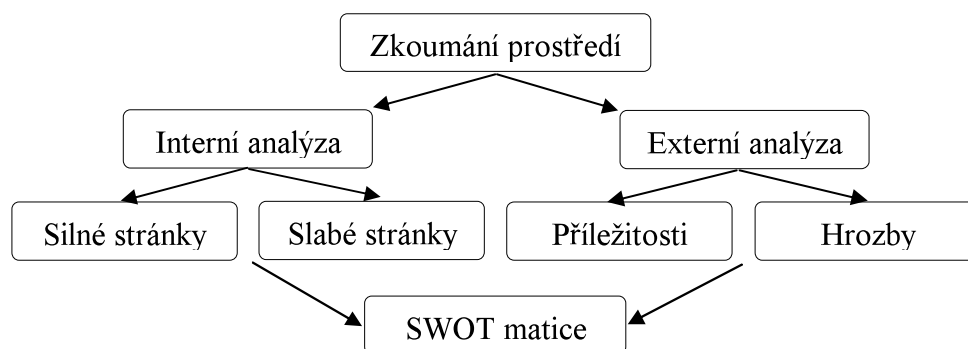
Graf 5 Vývoj zahraničního obchodu MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]

V roce 2010 došlo k meziročnímu zvýšení vývozu MSP o 199 256 mil. Kč, tj. o 18,25 procent. Podíl vývozu MSP na celkovém vývozu v roce 2010 je 51,3 procent. Podíl MSP na celkovém dovozu v roce 2010 je 56,1 procent. [4]

5 SWOT ANALÝZA

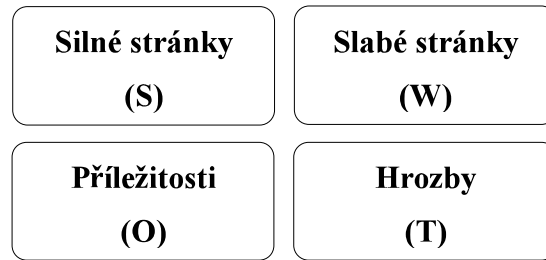
Je velmi jednoduchým nástrojem pro stanovení firemní strategické situace vzhledem k vnitřním i vnějším firemním podmínkám. Podává informace jak o silných (strengths) a slabých (weaknesses) stránkách firmy, tak i možných příležitostech (opportunities) a hrozbách (threats). SWOT analýza může být prováděna jako součást komplexní analýzy, kdy podklady získáme z provedené komplexní analýzy, nebo jako samostatný krok. Cílem firmy by mělo být omezit své slabé stránky, podporovat své silné stránky, využívat příležitostí okolí a snažit se předvídat a jistit proti případným hrozbám. Pouze tak dosáhneme konkurenční výhody nad ostatními. K tomu potřebujeme dostatek informací z firmy i jejího okolí. Obrázek číslo 3 znázorňuje využití výsledků komplexní analýzy pro SWOT analýzu. [25]

Obrázek 3. Využití výsledků komplexní analýzy pro SWOT analýzu [24]

5.1 SWOT matice

Při SWOT analýze se analyzují faktory interní, tedy silné i slabé stránky, a faktory externí neboli příležitosti a ohrožení. Jednotlivé faktory se uspořádají do tzv. SWOT matice, která je znázorněna na následujícím obrázku.

Obrázek 4. SWOT matice [24]

Silné stránky – za silnou stránku jsou považovány ty interní faktory, díky kterým má firma silnou pozici na trhu. Představují oblasti, ve kterých firma vyniká. Použitelné jako podklad pro stanovení konkurenční výhody. Jedná se o posouzení podnikových schopností, dovedností a potenciálu.

Slabé stránky – jsou opakem silných stránek. Firma je v některých případech slabá, úroveň některých faktorů je nízká.

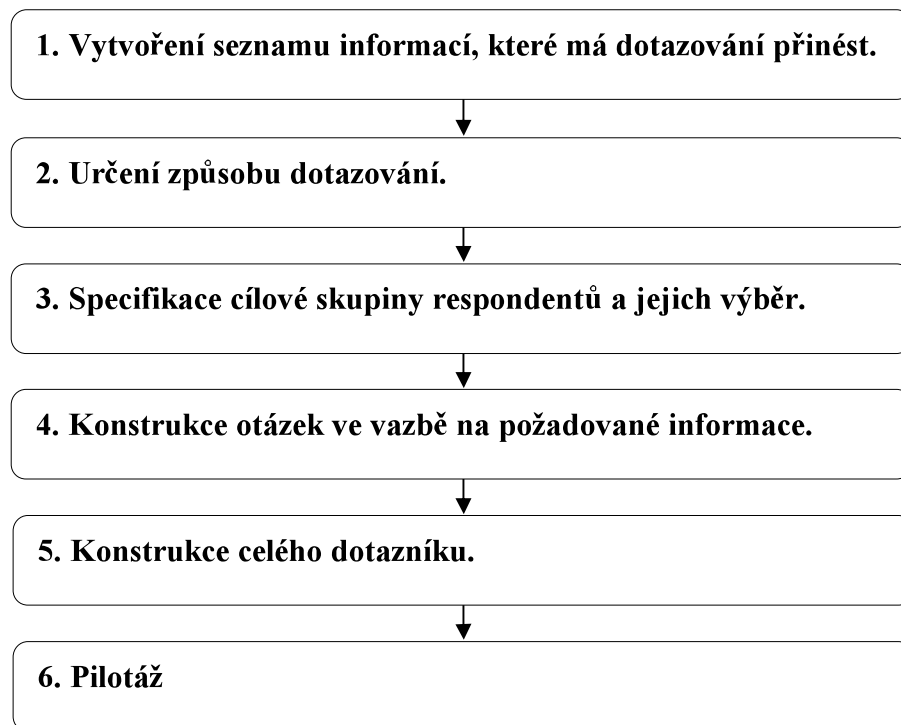
Příležitosti – představují možnosti. Pokud jsou realizovány, znamenají stoupající vyhlídku na růst, či lepší využití disponibilních zdrojů a účinnější splnění cílů. Zvýhodňují podnik vůči konkurenci. K plnému využití je třeba příležitosti nejprve identifikovat.

Hrozby – nepříznivá situace nebo změna v podnikovém okolí znamenající překážky pro činnost. Mohou znamenat hrozbu úpadku či nebezpečí neúspěchu. [24], [26]

6 PROCES DOTAZOVÁNÍ

Dotazování je nejrozšířenější metodou sběru údajů, který je součástí realizační fáze procesu marketingového výzkumu. Než k vlastnímu sběru dojde, je důležité důkladně provést jednotlivé kroky přípravné fáze výzkumu.

Celý postup tvorby dotazníku jako základního nástroje dotazování lze rozdělit do několika fází, které se navzájem doplňují a ovlivňují. [25]

Obrázek 5 Postup tvorby dotazníku [27]

Dotazování může probíhat různými způsoby:

- osobní dotazování
- písemné dotazování
- telefonické dotazování
- elektronické dotazování

Principy správného dotazování:

- princip potvrzení osobnosti respondenta
- princip přijetí osobnosti tazatele
- princip přijetí tématu

Aby dotazování splňovalo všechna pravidla pro zdárný průběh i aplikaci doporučení do praxe, je nutné správně určit výběrový vzorek respondentů.

Proces výběru vzorků sleduje tyto základní kroky:

- vybrat rámeček vzorku (koho)
- určit techniku výběru vzorku (jak)
- stanovit velikost vzorku (kolik) [25]

6.1 Dotazník

Při marketingovém výzkumu lze použít při sběru údajů několik různých nástrojů.

Mezi hlavní nástroje patří:

- Záznamový arch – představuje formulář, který slouží k zaznamenávání zjišťovaných informací.
- Scénář – slouží tazatelům, pozorovatelům k tomu, aby je naváděl, jak mají činnost vykonávat.
- Záznamové technické zařízení - můžeme využít u všech metod sběru primárních informací.
- Dotazníky – jsou nejpoužívanějším nástrojem při sběru primárních údajů.

Význam dotazníku spočívá ve čtyřech oblastech:

- získává informace od respondentů
- poskytuje strukturu rozhovoru
- zajišťuje standardní jednotnou matici pro zapisování údajů
- ulehčuje zpracování údajů

Konstrukce otázek – záleží na informacích, které nám mají poskytnout odpovědi na otázku. Důležitým měřítkem správné konstrukce otázek je informační hodnota dotazu. Otázky by měly být formulované přímo a jednoduše, užívat známý slovník a jednovýznamová slova, ptát se konkrétně, nabízet srovnatelné odpovědi. Je vhodné užívat krátké otázky, vyloučit otázky s jednoznačnou odpovědí a odhady.

Konstrukce celého dotazníku – rozlišujeme sociologický a ekonomický přístup k tvorbě dotazníku. Délka dotazníku nebývá striktně určena. Každý dotazník má svou logickou strukturu, která podporuje plynulost rozhovoru. Otázky by měly tvořit z hlediska dotazovaného určitý logický celek.

Typy otázek rozlišujeme následovně:

- Otázky podle účelu
    - nástrojové – kontaktní, filtrační, analytické, kontrolní
    - výsledkové – normální, měřítkové, dokreslující
    - pomůcky – verbální, obrazové, vzorky
  - Otázky podle variant odpovědí
    - uzavřené
    - polouzavřené
    - otevřené
  - Otázky podle vztahu k obsahu
    - přímé – speciální, psychotaktické, prosté
    - nepřímé – asociativní, konstruktivní, dokončovací, výběrové, expresivní
- [25] [27]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANYLÝZA SITUACE MSP V ČR

Malé a střední podniky jsou součástí vyspělé ekonomiky zejména z pohledu zaměstnanosti a ekonomického výkonu celé společnosti. Podle údajů Ministerstva průmyslu a obchodu vyplývá, že mezi každou stovkou obyvatel České republiky je již 21,2 podnikatelů nebo živnostníků. Malé a střední podnikatelé představují 99,84 procent z celkového počtu činných podniků v České republice. Společně tak poskytují práci pro 61 procent lidí pracujících v soukromé sféře, což představuje 2 miliony pracovních míst. Ze statistiky plyne, že MSP v ekonomice České republiky hrají významnou roli. Počet MSP v průběhu posledních dvaceti let stále roste. Tím se upevňuje vliv na společenské klima a sociální uspořádání země. Malé a střední podniky se hlavně zaměřují na lokální, případně regionální trhy, kde musí čelit konkurenci ze strany globálně působících firem, které se snaží získat část podílu na trhu. Výhoda MSP oproti velkým podnikům je jejich schopnost rychle se přizpůsobit změnám trhu nebo legislativy. Zpravidla mají jednodušší organizační strukturu a nižší kapitálovou náročnost. K tomu, aby podnikání prosperovalo, musí být ze strany státu a EU vytvořeno příznivé podnikatelské prostředí. Často ale čelí velkému množství překážek, například špatné dostupnosti kapitálu, nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, administrativní a legislativní náročnosti.

7.1 Statistické údaje MSP v ČR

V České republice bylo ke konci roku 2010 registrováno 3 009 443 živnostenských oprávnění, srovnáme-li hodnoty s rokem předešlým, tak je nárůst o 110 617 živnostenských oprávnění, tj. o 3,82 procent. Oprávnění získalo 2 233 474 podnikatelů, z toho bylo 1 908 925 fyzických osob a 324 549 právnických osob. Počet podnikatelů, kterým bylo uděleno živnostenské oprávnění, se zvýšil o 59 859, tj. o 2,75 procent. K 31.12.2010 podnikalo celkem 1 021 280 právnických a fyzických osob, z toho bylo 1 019 595 malých a středních podniků. Podíl MSP na celkovém množství aktivních firem v roce 2010 byl 99,84 procent. [22]

Zastoupení subjektů MSP v hlavních odvětvích přehledně znázorňuje níže uvedená tabulka.

Tabulka 4 Počet ekonomicky aktivních subjektů MSP [22]

	Počet ekonomicky aktivních MSP		Vývoj účetní přidané hodnoty MSP	
	2009	2010	2009	2010
průmysl	161 876	154 725	360 511	382 800
stavebnictví	162 990	153 872	136 928	127 661
obchod	219 926	202 201	214 884	224 850
služby	367 722	353 438	331 473	345 939

7.1.1 Poskytnuté finanční prostředky pro MSP

V průběhu roku 2010 Ministerstvo průmyslu a obchodu v oblasti programů průmyslového výzkumu a vývoje poskytlo podporu pro 517 projektů MSP. Tyto projekty byly dotovány částkou 1,645 mld. Kč.

Na podporu MSP v rámci operačního programu Podnikání a inovace bylo schváleno 13,542 mld. Kč. V dotačních programech bylo poskytnuto 7,542 mld. Kč.

Ministerstvo průmyslu a obchodu udělilo ve sféře českých oficiálních účastí peněžní prostředky pro 410 firem, z toho bylo 90 procent MSP. Příspěvek dosahoval částky 45,8 mil. Kč. Dále bylo umožněno v rámci protikrizových opatření čerpat úvěry ve výši 9 mld. Kč prostřednictvím národního programu Záruka pomoc 1 435 malým a středním podnikatelům pro provozní a investiční akce. MPO pomocí Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. umožnilo 72 bankovních záruk podnikatelům, které postihly povodně. Úvěry činily 500 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí vydalo na aktivní politiku zaměstnanosti 6,172 mld. Kč. Z této sumy připadlo na investiční pobídky 481 mil. Kč, kde byly zahrnuty programy pro podporu technologických center, center strategických služeb a programu podpory tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce zasažených nezaměstnaností a v rámci aktivní politiky zaměstnanosti poskytované úřady práce 5,665 mld. Kč. Z toho 4 174,6 mil. Kč bylo hrazeno z Evropského sociálního fondu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2010 vynaložilo na programy EUREKA a EUROSTARS pro malé a střední podniky celkovou částku 151,586 mil. Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo v rámci Národního programu podpory cestovního ruchu dotační přiděl pro 35 projektů MSP ve výši 62,737 mil. Kč.

Program rozvoje venkova České republiky byl realizován Ministerstvem zemědělství, které přidělilo 545 projektům malých a středních podniků dotaci v celkové částce 1,648 mld. Kč.

Česká exportní banka zahájila udělování přímých záruk komerčním bankám za úvěry poskytnuté malým a středním podnikům. Pojistný rámec Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. byl v roce 2010 navýšen oproti minulému roku o 50 mld. Kč na 200 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že poptávka po pojišťování vývozních úvěrů, bankovních záruk a investic byla výrazně vyšší než z minulých let, získala Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. ze státního rozpočtu 1 mld. Kč. [4]

7.1.2 Průběh čerpání finančních prostředků

Pro lepší pochopení průběhu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a národních zdrojů je potřebná informovanost.

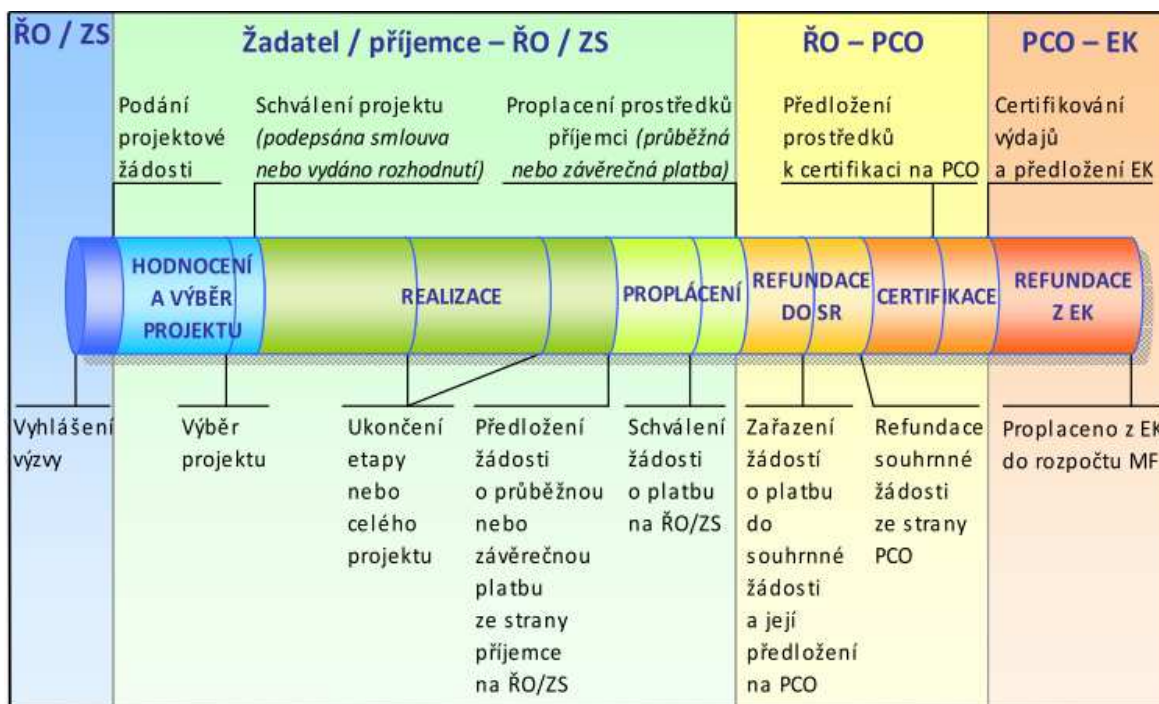
Vyhlášení výzvy – řídicí orgány nebo zprostředkující subjekty oznamují výzvy k podání žádostí o podporu v oblasti jednotlivých prioritních os a v rámci podpory. Tyto výzvy mají časové omezení.

Hodnocení a výběr projektu – žadatelé o podporu předkládají řídicím orgánům nebo zprostředkujícím subjektům žádosti v lhůtách vyhlášených výzev. Tyto žádosti musí být v souladu s platnými cíli daného operačního programu. Následuje schvalovací proces a hodnocení podané žádosti. Podle předem stanovených kritérií se vybírají projekty, kterým bude dotace udělena. S úspěšnými žadateli je podepsána smlouva o poskytnutí dotace.

Realizace a proplácení – příjemce dotace předkládá řídicím orgánům nebo zprostředkujícím subjektům žádost o platbu. Platby příjemcům jsou poskytovány formou ex-post plateb (proplácení již vynaložených výdajů), nebo formou ex-ante plateb (příjemci jsou poskytnuty prostředky před začátkem investování projektu). Všechny platební nároky musí být doloženy doklady prokazující, že byly vynaloženy efektivně. Doklady musí být uchovávány ke kontrole.

Certifikace – prostředky získané z rozpočtu EU jsou čerpány na principu předfinancování ze státního rozpočtu. Evropská unie se podílí až 85 procenty na spolufinancování operačních programů.

Realizace průběhu je znázorněna na obrázku č. 6.

Obrázek 6 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků [32]

7.2 SWOT analýza MSP v ČR

Kapitola 7.2 se zabývá prvním zdrojem informací o MSP, SWOT analýzou. Tato SWOT analýza byla zpracována v rámci projektu Zprávy o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010. Ze zdroje Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Sekce fondů EU, výzkumu a vývoje.

Tabulka 5 SWOT analýza MSP v ČR [4]

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Flexibilní reakce na vývoj na trhu, znalost místních trhů a nároky zákazníků; - Kvalitní produkty; - Přizpůsobivost pracovní síly; - Velká motivace k výkonu u majitelů firem; - Inovační potenciál; - Tvorba nových pracovních příležitostí. 	<ul style="list-style-type: none"> - U malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob chybí dostatečný kapitál; - Z důvodu omezených finančních možností není kladen důraz na marketing; - Technické vybavení podniků je omezeno finančními prostředky; - Převládá produkce s malou přidanou hodnotou;

	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrana práv duševního vlastnictví; - Malý důraz na další profesní vzdělávání; - Spolupráce mezi MSP je nedostačující.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Rozmach obchodu - expanze na zahraniční trhy; - Výhody vyplývající ze sítování podniků (klastry); - Rozsáhlá nabídka dotačních programů pro MSP; - Rozvoj vývoje a výzkumu ve prospěch MSP; - Kooperace MSP a výzkumných institucí; - Vyšší účast MSP na veřejných zakázkách. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšující se tlak ze strany konkurence; - Málo kvalifikovaných pracovních sil, jedná se hlavně o technické profese; - Podnikatelé jsou zatíženi administrací; - Legislativní omezení; - Podniky zaostávají hlavně po technologické i technické stránce.

Výše uvedené informace názorně zobrazují potřebnost MSP v ČR a důvody jejich existence.

7.3 Průzkum hodnocení ekonomické situace MSP v ČR

Hospodářská komora provedla průzkum vývoje mezi malými a středními firmami zaměřený na současnou ekonomickou situaci a pro nadcházející období. Firmy jsou méně optimistické, dominuje zde podíl respondentů s neutrálním výhledem, zvýšil se však podíl s negativní prognózou. Letošního lednového průzkumu se zúčastnilo 540 firem, které patří do kategorie MSP. Z níže uvedené tabulky vyplývá, že příznivější ekonomickou situaci hodnotí 29,8 procent dotázaných firem. Negativně se vyjádřilo ke své ekonomické situaci 26,9 procent podniků.

Tabulka 6 Hodnocení ekonomické situace MSP [28]

Hodnocení ekonomické situace – počet firem v %								
	IX. 08	II.09	IX.09	II.10	IX.10	II.11	IX.11	I.12
Příznivější	54,9	26,4	11,7	19,5	32,4	35,3	36,7	29,8
Stejná	36,0	34,3	32,0	38,4	34,9	34,3	35,3	43,3
Horší	9,1	39,3	56,3	42,1	32,7	30,4	28,0	26,9

V tabulce č. 7 společnosti hodnotily očekávanou ekonomickou situaci. Ze zjištěného šetření vyplynulo, že předpověď následujícího vývoje se zhoršuje a výrazně dominuje podíl podniků, které odhadují svůj budoucí rozvoj neutrálně (47,6 procent).

Tabulka 7 Hodnocení očekávané ekonomické situace MSP [28]

Hodnocení očekávané ekonomické situace – počet firem v %								
	IX. 08	II.09	IX.09	II.10	IX.10	II.11	IX.11	I.12
Příznivější	42,2	10,2	28,5	21,2	35,9	28,4	30,6	16,1
Stejná	37,2	27,7	42,3	46,3	40,3	46,5	45,1	47,6
Horší	20,6	62,1	29,2	32,5	23,8	25,1	24,3	36,3

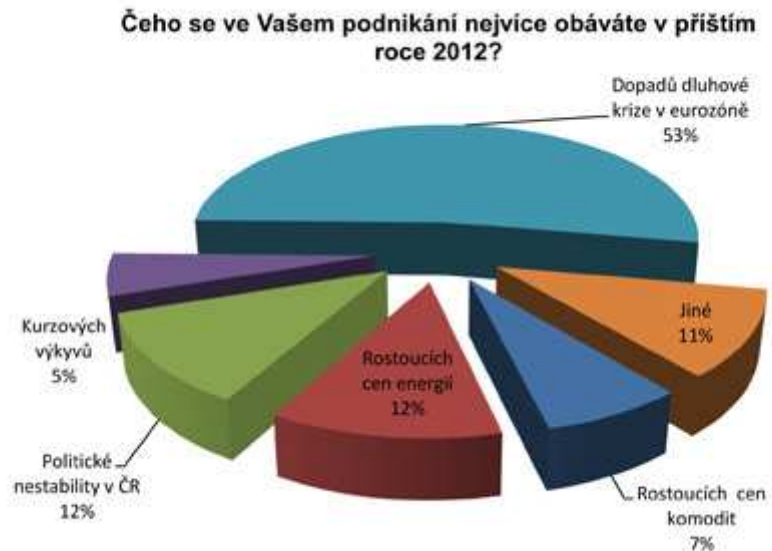
Další otázky se týkaly hodnocení dílčích hospodářských indikátorů. Ve druhém pololetí roku 2011 oznámilo růst obratu více než 31 procent firem. Naopak pokles obratu zaznamenalo 35,6 procent podniků. Optimistický vývoj obratu v příštím období předpovídá 17 procent dotazovaných firem. Negativní výhled očekává 39,1 procent firem.

Nárůst počtu zaměstnanců v druhém pololetí roku 2011 zaznamenalo 12,6 procent firem a 24,6 procent podniků evidovalo jejich pokles. Pozitivní výhled ohledně zaměstnanosti na následující období má 10,2 procent podniků, 19,1 procent respondentů naopak předpokládá propouštění zaměstnanců

Růst objemu investic vykázalo v posledním období 15,9 procent společností, snížení investiční činnosti 37,2 procent podniků. Zvyšování investic pro nadcházející období očekává 15,4 procent firem, propad naopak 36,5 procent respondentů.

Hospodářská komora se dále zajímala ve svém zkoumání, čeho se firmy nejčastěji obávají v letošním roce. Nejvíce respondentů se cítí být ohroženo dopadem dluhové krize v eurozóně. Tímto nebezpečím se cítí být ohroženy firmy podnikající v oborech, jako jsou telekomunikace a informační technologie, zpracovatelský průmysl, textilní, oděvní a obuvnický průmysl. V roce 2012 mají podniky pesimistické očekávání z rostoucích cen

energií a obávají se nestabilní politické situace v ČR. Výsledek šetření je přehledně znázorněn na grafu č. 6. [28]

Graf 6 Čeho se firmy nejvíce obávají v roce 2012 [28]

Grafické znázornění průzkumu ekonomické situace MSP v ČR, který provedla Hospodářská komora, je podrobněji zpracován v příloze č. 1.

8 ANALÝZA MSP VE ZLÍNSKÉM REGIONU

Ve východní části České republiky se nachází Zlínský kraj, který je oblastí s výraznou průmyslovou tradicí. Mezi významné faktory mající vliv na rozvoj ekonomiky a inovačního prostředí ve Zlínském kraji se řadí dopravní dostupnost a geografická poloha. Na negativní ekonomický dopad měl vliv rozpad Československa v roce 1992, kdy se Zlínský kraj stal příhraničním regionem. Avšak integrace České republiky do EU v roce 2004 a následně začlenění do Schengenského prostoru přispívá k eliminaci této bariéry. Dopravní dostupnost kraje se neustále zlepšuje. Již dnes existuje přímé dálniční spojení s hlavním městem ČR a ostatními regiony.

Rozvoj podnikání ve Zlínském kraji je spojen hlavně s osobností Tomáše Bati a jeho rodiny. Ekonomický rozmach na začátku dvacátého století způsobil zakládání průmyslových závodů, což do jisté míry ovlivnilo průmyslový charakter tohoto kraje. Na počátku devadesátých let vlivem změn a vznikem nového územního samosprávného celku Zlínského kraje v roce 2001 se vytyčil směr a priority, které upevnily pozice regionu a zvýšení konkurence jeho podniků. Zlínsko společně s přilehlými okresy byly na počátku devadesátých let považovány za ekonomicky silné území se zastoupením velkých průmyslových podniků. Vlivem rozpadu republiky, privatizací velkých firem, horší dopravní dostupností a obslužností kraje v druhé polovině devadesátých let zapříčinil restrukturalizaci velkých průmyslových podniků. Začínající sektor MSP nebyl schopen vystřídat velké průmyslové firmy s rozsáhlým zázemím. I přes to, že kraj disponoval výkonnou pracovní silou, se s těmito vlivy nevyrovnal.

Obrázek 7 Zlínský kraj [31]

8.1 Ekonomická situace Zlínského regionu

Na základě ústavního zákona č. 347 ze dne 3. prosince 1997 byl ustanoven Zlínský kraj k 1. lednu 2000. Došlo ke sloučení okresů Zlín, Uherské hradiště a Kroměříž, které náležely Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který patřil Severomoravskému kraji. Společně s Olomouckým krajem vytváří region soudržnosti Střední Morava. Od 1. ledna 2003 vzniklo 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, kde působí 25 územních obvodů pověřených obcí.

Zlínský kraj je čtvrtým nejmenším krajem v republice s rozlohou 3 964 km². Má celkem 305 obcí z toho 30 měst, ve kterém ke konci roku 2010 žilo 590 361 obyvatel. Hustota zalidnění je 149 obyvatel/km² přesahuje republikový průměr. Zalidněnost v kraji se liší podle okresů, největší je v okrese Zlín (186 obyvatel/km²) a nejnižší v okrese Vsetín (127 obyvatel/km²). V tabulce číslo 8 jsou uvedena nejnovější získaná data ze Zlínského kraje.

Tabulka 8 Statistické údaje Zlínského kraje [29]

Ukazatel	Měřicí jednotka	Období	Hodnota ukazatele	Růst (pokles) v %	Datum poslední aktualizace
Počet obyvatel		k 31. 12. 2011	588 990	-0,2	13. 3. 2012
Regionální HDP	mil. Kč b.c.	2010	177 989	1,8	1. 12. 2011
Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele	Kč, b.c.	2009	50 451	-14,5	1. 12. 2011
Disponibilní důchod domácností na obyvatele	Kč, b.c.	2010	175 339	0,9	1. 12. 2011
Vývoz	mil. Kč b.c.	2010	114 755	16,7	14. 9. 2011
Průměrná mzda	Kč	1. -4. čtvrtletí 2011	21 486	3,2	9. 3. 2012
Míra registrované nezaměstnanosti	%	k 29. 2. 2012	9,87	0,13	8. 3. 2012
Obecná míra nezaměstnanosti	%	3. čtvrtletí 2011	6,7	-2	18. 11. 2011
Počet ekonomických subjektů		k 31. 12. 2011	136 725	1,7	19. 1. 2012

Základní stavební výroba	mil. Kč b.c.	rok 2011	7 600	-2,8	15. 3. 2012
Mzdy v průmyslu	Kč	1. -4. čtvrtletí 2011	23 744	4,9	13. 3. 2012
Tržby v průmyslu	mil. Kč	1. -4. čtvrtletí 2011	143 427	8	13. 3. 2012

Jeden z hlavních pilířů ekonomiky v kraji bylo a je zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Negativem z hlediska exportu je nepříliš výhodná poloha kraje v rámci celé ČR. Zlínský kraj se řadí na 7. místo v tvorbě hrubého domácího produktu. V roce 2010 se průměrná hodnota HDP na jednoho obyvatele kraje vyšplhala k částce 301 442 Kč (v běžných cenách).

Jedním z primárních odvětví v rámci průmyslu v kraji je zpracovatelský průmysl, který zaujímá 17 procent z celkově zaregistrovaných podniků. Jsou to především podniky průmyslu dřevozpracujícího, elektrotechnického, kovodělného a textilního. Avšak negativem těchto podniků je jejich nízká modernizace výroby ve srovnání s ČR. Strojírenský průmysl má v kraji dlouhodobou tradici, která je využívána dodnes. V posledních letech se v kraji intenzivně rozvíjí obor informačních a komunikačních technologií.

K 31. prosinci 2010 zaznamenal Český statistický úřad ve Zlínském kraji celkem 134 374 právnických a fyzických subjektů, z nichž 14 923 subjektů mělo zaměstnance. S počtem 25 a více zaměstnanců je v kraji 1 471 firem.

K 31. prosinci 2010 registrovaly úřady práce Zlínského kraje celkem 33 386 uchazečů o zaměstnání, registrovaná míra nezaměstnanosti byla 10,74 procent. Nejvyšší míru nezaměstnanosti měl okres Kroměříž 12,65 procent a naopak nejnižší okres Zlín 9,47 procent. [30]

Tabulka 9 Vybrané údaje za Zlínský kraj - organizační statistika [30]

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ekonomické subjekty celkem	130 477	131 995	134 373	131 870	134 374	136 725
v tom fyzické osoby	108 813	109 521	110 961	107 716	109 338	111 124
z toho živnostníci	94 361	95 453	96 970	100 588	102 140	103 163
právnické osoby	21 664	22 474	23 412	24 154	25 036	25 601
z toho obchodní společnosti	11 938	12 373	12 840	13 105	13 413	13 670

z toho s počtem zaměstnanců:						
1 - 9 zaměstnanců	11 806	11 875	11 927	11 612	11 500	11 379
10 - 49 zaměstnanců	2 845	2 913	2 867	2 821	2 659	2 617
50 - 249 zaměstnanců	721	739	731	694	655	638
nad 250 zaměstnanců	103	104	103	102	109	103
z toho s převažující činností:						
zemědělství, lesnictví, rybolov	10 124	10 237	10 351	5 217	5 494	5 747
průmysl	23 105	23 253	23 038	23 061	23 364	23 338
stavebnictví	15 322	15 749	16 221	16 847	17 232	17 537
obchod, ubytování a stravování	41 016	41 211	40 549	39 628	39 102	38 135

V tabulce číslo 9 jsou uvedeny údaje, které se týkají ekonomických subjektů a jejich převažující činnosti v letech 2006 – 2011.

8.2 Inovační prostředí ve Zlínském regionu

Podpora inovačního prostředí ve Zlínském kraji je důležitou součástí regionální politiky napomáhající k všeobecnému rozvoji regionu. Deklaruje to v dlouhodobé Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 a rovněž v Regionální inovační strategii Zlínského kraje, schválené v lednu 2008. Projekt Regionální inovační strategie Zlínského kraje, který obsahuje akční plán s konkrétními aktivitami, přispěje k podpoře inovací ve Zlínském kraji v období 2008–2013.

8.2.1 Strategie rozvoje Zlínského kraje

Významným cílem Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 je dostat se na stejnou ekonomickou úroveň k průměrné současné hodnotě v EU. Náplní tohoto cíle by mělo být zaměření se na veřejné prostředky a výkony veřejné služby, na podpoření hospodářských aktivit, které se vyznačují vysokou přidanou hodnotou.

Strategie vychází ze čtyř společně provázaných prioritních oblastí, o ně se opírá konkurenceschopnost ekonomiky a celková kvalita života Zlínského kraje. Jedná se o tyto pilíře: konkurenceschopná ekonomika, efektivní infrastruktura a rozvoj venkova, atraktivní region, úspěšná společnost. Zásadní struktura koncepce Strategie regionálního rozvoje Zlínského kraje je vyjádřena v tabulce číslo 10.

Tabulka 10 Důležité pilíře Strategie regionálního rozvoje Zlínského kraje 2009 – 20 [33]

1. Konkurenceschopná ekonomika	2. Úspěšná společnost	3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	4. Atraktivní region
Podnikání MSP a služby Průmysl, věda, výzkum a inovace Informační a komunikační technologie	Školství a celoživotní učení Trh práce Sociální služby Zdravotnictví	Životní prostředí a energetika Zemědělství a rozvoj venkova Doprava	Cestovní ruch Kultura a památková péče

Na realizaci plánovaných strategických cílů je vyčleněna pro období 2009 – 2020 finanční částka 176,2 mld. Kč. Evropská unie bude hlavním zdrojem financování s podílem 48,8 procent, dalším významným zdrojem financí by měl být stát, který bude financovat 22,9 procent. Celkový popis financování jednotlivých účastníků Strategie rozvoje Zlínského kraje se uvádí v tabulce číslo 11.

Tabulka 11 Odhadovaná struktura financování SRZK dle zdrojů v mld. Kč [33]

	období 2009 - 2020	průměr za rok	podíl na celku
fondy EU	86 012,20	6 616,30	48,80%
stát + státní instituce	40 309,60	3 100,70	22,90%
kraj + krajské instituce	12 328,40	948,30	7,00%
obce + obecní instituce	10 447,60	803,70	5,90%
soukromý sektor	27 116,50	2 085,90	15,40%
Celkem	176 214,30	13 554,90	100,00%

8.3 Podpora MSP ve Zlínském kraji

Pomoc podnikatelům při jejich začátku a rozvoji ve Zlínském kraji poskytují různé organizace. Některé instituce jsou zřizovány přímo Zlínským krajem. Jsou to například:

Regionální podpůrný zdroj – záměrem organizace je podpora prosperity podnikatelské činnosti a provádění rozvojových projektů.

Technologické inovační centrum – Zlínský kraj společně s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně založili toto centrum. Cílem společnosti je zformovat prostor a zázemí pro využití výsledku univerzitního prostředí, vytvoření podmínek pro klastrové iniciativy, podpora

a růst inovačního podnikání v kraji a vědecký a technologický výzkum zaměřený komerciálně.

Energetická agentura Zlínského kraje – společnost se zaměřuje na pomoc při rozvoji kraje, subvenci růstu efektivity, soběstačnosti v oblasti energetických zdrojů a zvyšování zaměstnanosti.

V kraji působí a jsou k dispozici celostátní agentury, podnikatelská a další sdružení.

Krajská hospodářská komora Zlínského kraje – zastupuje podnikatelskou samosprávu na krajské úrovni, spolupracuje s krajskou veřejnou správou, přispívá k podnikatelským aktivitám, obhajuje zájmy a potřeby členů komory.

CzechTrade – agentura pomáhá českým vývozcům poradenskými službami a informacemi. Uspadňuje vstup českým exportérům na mezinárodní trhy.

CzechInvest – regionální kanceláře informují o možnostech získání pomoci firmám z fondů EU.

JVM – RPIC, spol. s r.o. – společnost se zaměřuje na poradenství pro začínající firmy, dotační poradenství a tvoření rozvojových projektů.

8.3.1 Podpora MSP z fondů EU

Zastřešujícím orgánem pro operační programy v České republice poskytované ze strukturálních fondů je Národní orgán pro koordinaci. Nejvíce využívané operační programy ve Zlínském regionu malými a středními firmami jsou například:

Regionální operační program Střední Morava – je směřován pro region soudržnosti Střední Morava skládajícího se z Olomouckého a Zlínského kraje. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Program je zaměřen na zkvalitnění dopravní dostupnosti a propojení regionu. Celkem bylo od začátku programového období k 3. únoru 2012 podáno 1 442 žádostí dosahující částky 29,1 mld. Kč. Smluv o poskytnutí dotace bylo podepsáno 616 v celkové hodnotě 12,8 mld. Kč. Příjemcům bylo proplaceno na jejich účty necelých 10 mld. Kč. Certifikovány byly výdaje v hodnotě 8,7 mld. Kč.

Operační program Podnikání a inovace – je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Ve Zlínském kraji bylo podáno celkem 1 760 žádostí, 790 podání prošlo schvalovacím řízením a bylo realizováno.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – je financován z Evropského sociálního fondu. Obsahuje 6 prioritních os dělící program na logické celky. Ve Zlínském kraji bylo podáno 302 projektů. Náklady na aktuálně realizované projekty činily 3,2 mld. Kč.

Operační program životního prostředí – je financován ze dvou fondů, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Ve Zlínském kraji bylo realizováno 68 projektů. Celková schválená podpora činí 5,1 mld. Kč. [32]

8.4 Dotazníkové šetření MSP ve Zlínském kraji

V rámci získání informací o malých a středních podnicích byl formou dotazníkového šetření uskutečněn průzkum. Cílem bylo zjistit přehled o stavu ekonomické situace MSP.

8.4.1 Popis dotazníkového šetření

Prostřednictvím e-mailu byly osloveny cíleně vybrané společnosti ze Zlínského kraje, které spadají do kategorie malých a středních podniků. Aby vyplňování pro respondenty bylo co nejméně komplikované, bylo využito serveru www.vyplnto.cz, který tazatelům umožňuje využívat jejich šablony pro generování dotazníku. Dotazníkové šetření probíhalo v termínu od 25. února 2012 do 15. března 2012. Dotazník obsahoval 10 otázek a jejich vyplnění zabralo průměrně 2,2 minuty. Z 308 dotazovaných malých a středních firem vyplnilo dotazník 86 respondentů. Úspěšnost návratnosti dotazníku byla 28 procent. Dotazník, který byl rozeslán, je přiložen v příloze číslo 2.

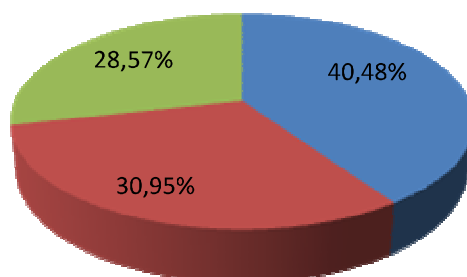
8.4.2 Analýza výsledků dotazníkového šetření

Otázka číslo 1 – Kolik pracovníků zaměstnává Vaše firma?

Cílem úvodní otázky bylo zařazení podniku do kategorie podle počtu zaměstnanců. Na základě vyhodnocení se zjistilo, že nejvíce jsou zastoupeny podniky do 10 zaměstnanců, tzv. mikropodniky, podíl této skupiny respondentů byl 40,48 procent. Druhou nejvýznamnější skupinou byly střední podniky s 30,95 procenty. Nejméně pak bylo malých podniků, konkrétně 28,57 procent.

Tabulka 12 Zařazení podniku [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
do 10 zaměstnanců (mikropodnik)	34	40,48%	39,53%
50 - 250 zaměstnanců (střední podnik)	26	30,95%	30,23%
10 - 50 zaměstnanců (malý podnik)	24	28,57%	27,91%

■ do 10 zaměstnanců (mikropodnik) ■ 50 - 250 zaměstnanců (střední podnik) ■ 10 - 50 zaměstnanců (malý podnik)

Graf 7 Zařazení podniku [vlastní dotazníkové šetření]

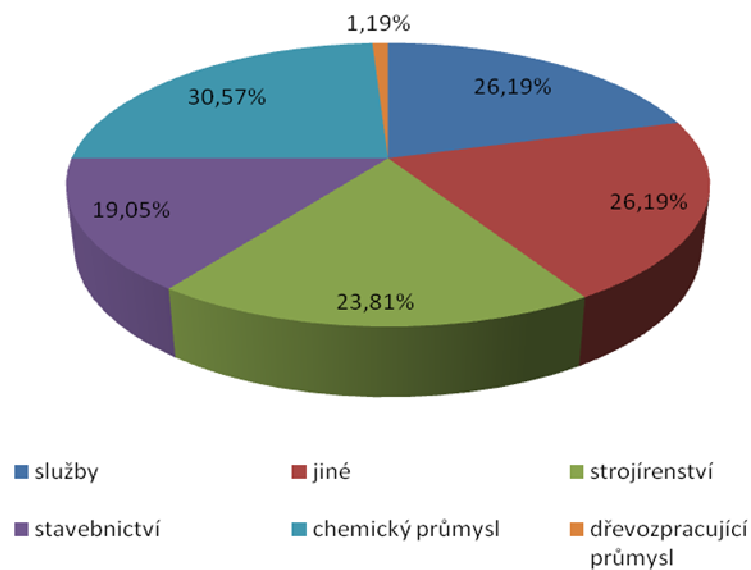
Otázka číslo 2 – V jaké oblasti podnikáte?

Další otázkou se měli respondenti vyjádřit, v jakém oboru podnikají. Na tuto otázku nejvíce odpověděly ty firmy, které podnikají ve službách a jiných odvětvích, a to shodně s 26,19 procenty. Na třetím místě se umístilo strojírenství s 23,81 procenty. Na dalším místě figuruje stavebnictví s 19,05 procenty. Ostatní obory jsou zastoupeny minimálně a obor farmaceutický průmysl a potravinářství není v dotazníku zastoupen žádnou firmou.

Tabulka 13 Zařazení dle odvětví [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
služby	22	26,19%	25,58%
jiné	22	26,19%	25,58%
strojírenství	20	23,81%	23,26%
stavebnictví	16	19,05%	18,60%
chemický průmysl	3	30,57%	3,49%

dřevozpracující průmysl	1	1,19%	1,16%
--------------------------------	---	--------------	-------

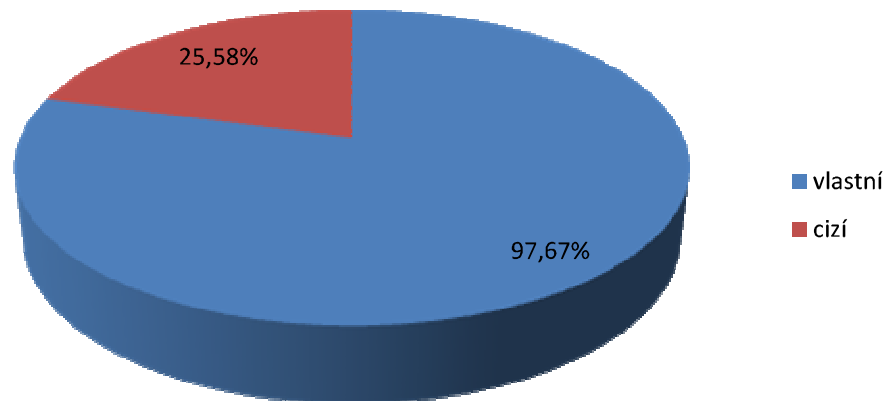
Graf 8 Zařazení dle odvětví [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 3 – Jaké jsou zdroje financování Vašeho podniku?

Na třetí otázku mohli respondenti odpovědět, využívají-li zdroje vlastní, cizí nebo obojí. Vlastní zdroje financování uvedlo 97,67 procent firem. Cizí zdroje jen 2,33 procent dotazovaných. Oba zdroje financování využívá 25,58 procent respondentů.

Tabulka 14 Zdroje financování [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
vlastní	84	100,00%	97,67%
cizí	22	26,19%	25,58%

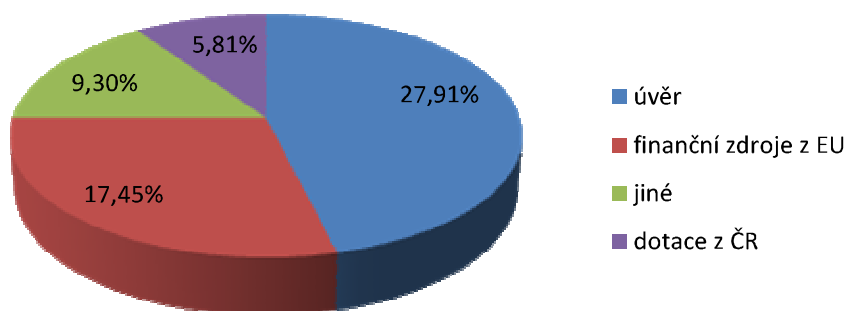
Graf 9 Zdroje financování [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 4 – Pokud využíváte cizí zdroje, odkud pochází?

Tato otázka se dotazovala firem, odkud pocházejí jejich cizí zdroje. Na prvním místě se umístily úvěry s 27,91 procenty. Následovaly finanční zdroje z EU s 17,45 procenty. Na dalších místech se řadí jiné zdroje a dotace z ČR.

Tabulka 15 Původ cizích zdrojů [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	<i>Globálně</i>
úvěr	24	61,54%	27,91%
finanční zdroje z EU	15	38,46%	17,45%
jiné	8	20,51%	9,30%
dotace z ČR	5	12,82%	5,81%

Graf 10 Původ cizích zdrojů [vlastní dotazníkové šetření]

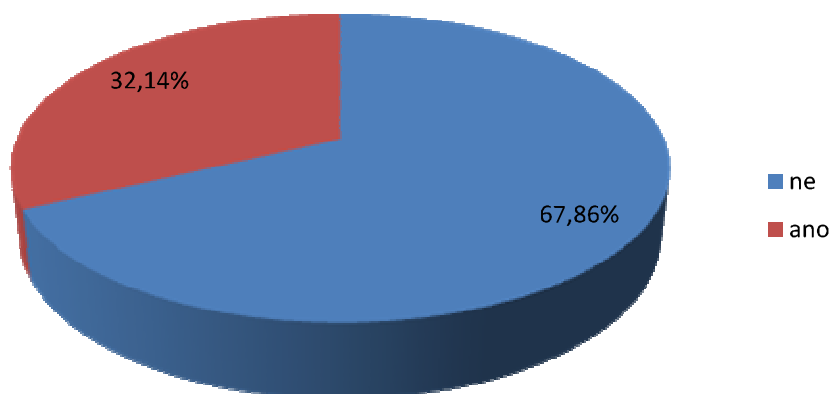
Otázka číslo 5 – Čerpali jste již někdy finanční prostředky ze strukturálních fondů EU?

V otázce číslo pět se firmy vyjádřily, zdali mají zkušenosti s čerpáním dotací z fondů EU. Z 86 odpovědí vyplývá, že 67,86 procent nemá žádnou praxi s čerpáním finančních prostředků z fondů EU. Naopak již někdy využilo dotace z EU celkem 32,14 procent respondentů.

Tabulka 16 Využívání podpory z fondů EU [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
ne	57	67,86%	66,28%
ano	27	32,14%	31,40%

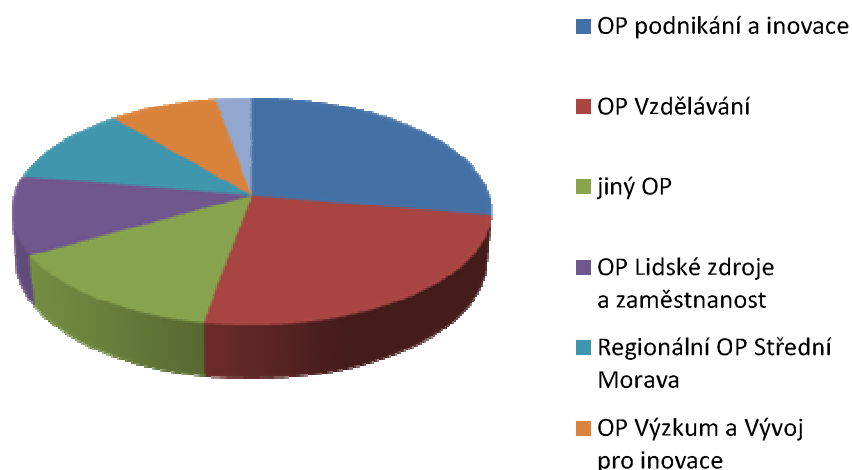
Graf 11 Využívání podpory z fondů EU [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 6 - Pokud jste již čerpali prostředky z EU (případně i jako partner), z kterého operačního programu?

Respondenti, kteří odpověděli na otázku číslo pět kladně, přešli na další otázku týkající se operačních programů. Z celkového počtu firem, které odpověděly na tuto otázku, byl nejvíce zastoupen operační program Podnikání a inovace s 35,71 procenty. Na dalších místech se umístily programy: OP Vzdělávání s 32,14 procenty, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a Regionální OP Střední Morava s 14,29 procenty, OP Výzkum a vývoj pro inovace s 10,71 procenty a OP Životní prostředí s 3,57 procenty. Jiné operační programy využilo 17,86 procent dotazovaných.

Tabulka 17 Využívané operační programy [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
OP podnikání a inovace	10	35,71%	11,63%
OP Vzdělávání	9	32,14%	10,47%
jiný OP	5	17,86%	5,81%
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	4	14,29%	4,65%
Regionální OP Střední Morava	4	14,29%	4,65%
OP Výzkum a Vývoj pro inovace	3	10,71%	3,49%
OP Životní prostředí	1	3,57%	1,16%

Graf 12 Využívané operační programy [vlastní dotazníkové šetření]

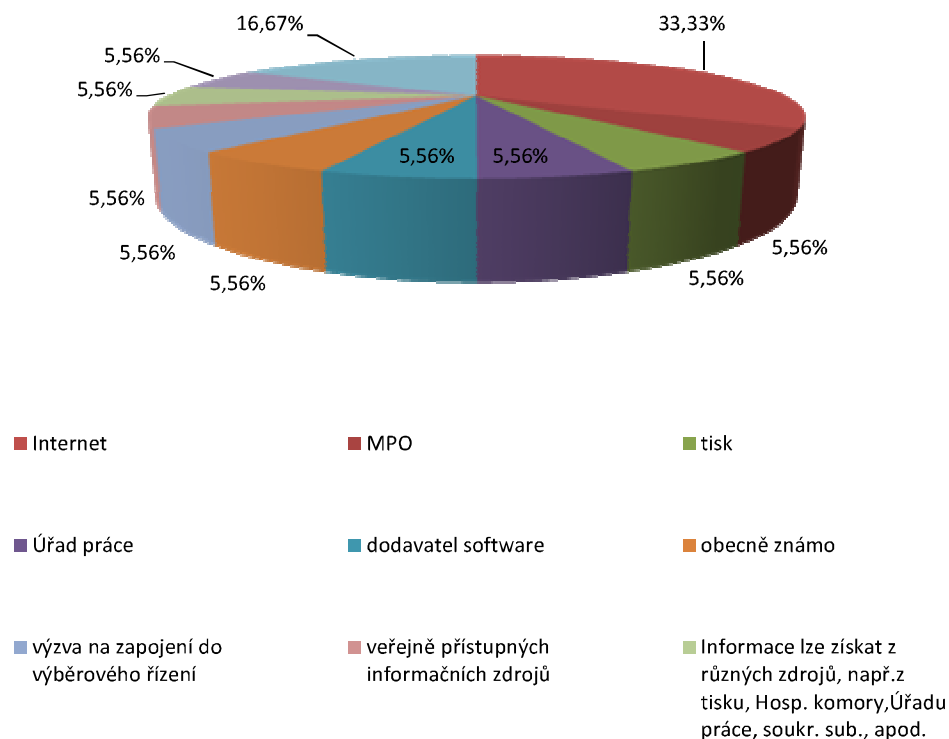
Otázka číslo 7 – Z jakého informačního zdroje jste se o tomto typu financování dozvěděli?

Otázka číslo 7 byla nepovinná. Z celkového počtu odpovědí na otázku číslo 6 přišlo 36 kladných odpovědí. K navazující otázce z jakého zdroje získali informace, vyplnilo 18 dotazovaných firem. Nejvíce potřebné informace získali z internetových zdrojů, 33,33 procent.

Tabulka 18 Použité informační zdroje [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
Internet	6	33,33%	6,98%
MPO	1	5,56%	1,16%
tisk	1	5,56%	1,16%
Úřad práce	1	5,56%	1,16%
dodavatel software	1	5,56%	1,16%
obecně známo	1	5,56%	1,16%
výzva na zapojení do výběrového řízení	1	5,56%	1,16%
veřejně přístupných informačních zdrojů	1	5,56%	1,16%
Informace lze získat z různých zdrojů, např. z tisku, Hosp. komory, Úřadu práce, soukr. sub., apod.	1	5,56%	1,16%

Internet, CzechInvest	1	5,56%	1,16%
media, email	3	16,67%	3,49%

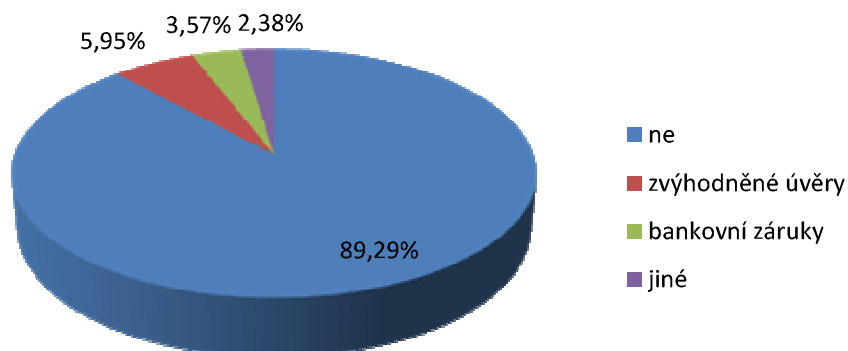
Graf 13 Použité informační zdroje [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 8 - Využili jste již někdy služeb Českomoravské záruční a rozvojové banky?

Cílem otázky bylo zjistit, kolik firem si zvolilo Českomoravskou záruční a rozvojovou banku. Většina respondentů odpověděla záporně, 98,29 procent. Pokud služeb využili, tak nejvíce zvýhodněné úvěry, 5,95 procent.

Tabulka 19 Znalost produktů ČMZRB [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
ne	75	89,29%	87,21%
zvýhodněné úvěry	5	5,95%	5,81%
bankovní záruky	3	3,57%	3,49%
jiné	2	2,38%	2,33%

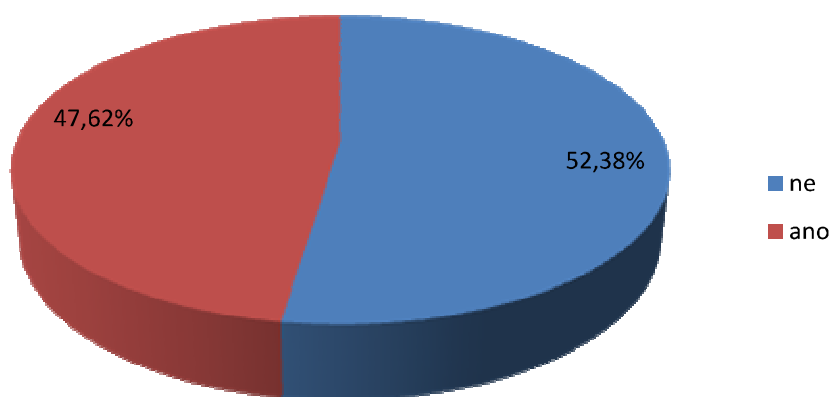
Graf 14 Znalost produktů ČMZRB [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 9 - Měli byste zájem o informace ohledně podpory financování ze zdrojů EU?

Odpovědi na tuto otázku byly vyrovnané. Záporně se vyjádřilo 52,38 procent, zájem o informace projevilo 47,62 procent dotazovaných.

Tabulka 20 Zájem o informace možnosti financování [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
ne	44	52,38%	51,16%
ano	40	47,62%	46,51%

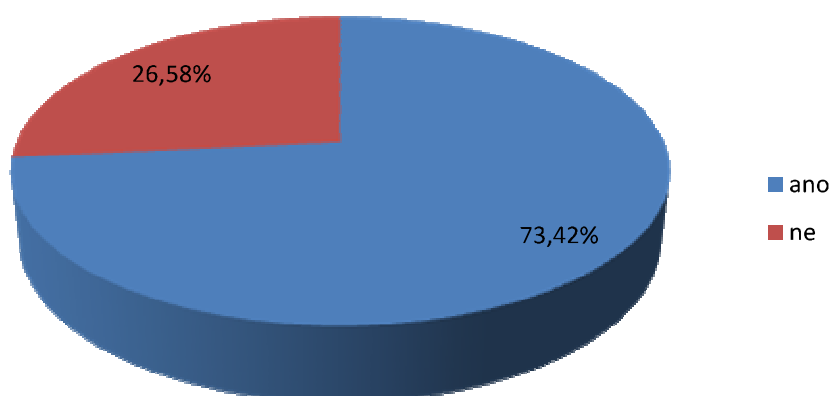
Graf 15 Zájem o informace možnosti financování [vlastní dotazníkové šetření]

Otázka číslo 10 - Víte o tom kde tyto informace hledat?

Podle výsledku odpovědí je patrné, že firmy vědí kde informace získat. Pouze 26,58 procent podniků nevědělo, kde se dají informace ohledně podpory financování z EU vyhledat.

Tabulka 21 Zájem o informace [vlastní dotazníkové šetření]

Odpověď	Počet	Lokálně	Globálně
ano	58	73,42%	67,44%
ne	21	26,58%	24,42%

Graf 16 Zájem o informace [vlastní dotazníkové šetření]

8.4.3 Shrnutí výsledků a jejich zhodnocení

Malé a střední podniky neprojevily příliš velký zájem o vyplnění dotazníku. Tímto nezájmem byly výsledky průzkumu ovlivněny. Struktura dotazů byla koncipována tak, abychom získali přehled o MSP ve Zlínském kraji a jejich schopnostech využití finančních podpor. Na začátku dotazníku respondenti podali informace o velikosti firmy a oblasti, ve které podnikají. Největší zastoupení z hlediska typu firmy měly mikropodniky. Přibližně stejným podílem zastoupení v dotazníku figurovaly firmy působící ve službách, strojírenství a stavebnictví. Z dotazování na zdroje financování podniku vyplynulo, že firmy využívají převážně vlastní zdroje, jestliže cizí zdroje, tak nejčastěji úvěry a finanční zdroje z EU.

Z počtu 86 vyplněných dotazníků uvedlo pouze 27 firem, že již někdy využili finanční podporu z fondů EU. Z těchto firem čerpalo nejvíce prostředků z operačního programu Podnikání a inovace a z operačního programu Vzdělávání. Podle dotazníku malé a střední firmy ve Zlínském kraji většinou nevyužily služeb Českomoravské záruční a rozvojové banky.

Závěr dotazníku byl zaměřen na informovanost ohledně získávání podpor z fondů EU. Ze šetření vyplývá, že respondenti vědí kde informace hledat.

Ze získaných odpovědí lze usoudit, že malé a střední podniky ve Zlínském kraji mají malé zkušenosti s čerpáním finanční pomoci z fondů EU. Důvod proč tomu tak je může být v neinformovanosti poskytovatelů prostředků, nebo negativními zkušenostmi podniků při pořizování dotací.

9 ANALÝZA SPOLEČNOSTI TOOL TECH CZ S.R.O.

Pro lepší znázornění situace MSP ve Zlínském kraji byla provedena analýza konkrétního podniku. Společnost TOOL TECH CZ, s.r.o., která poskytla podklady k získání informací, spadá do kategorie malých podniků a působí na trhu krátkou dobu. Jako začínající firma řešila mnohé problémy, které jsou typické pro nově vzniklé podnikající subjekty.

9.1 Charakteristika firmy TOOL TECH CZ s.r.o.

Společnost vznikla zápisem v obchodním rejstříku 4. ledna 2010, kdy začala provozovat strojírenskou výrobu v pronajatých prostorách s pronajatými výrobními prostředky v průmyslovém areálu bývalé nástrojárny Zbrojovka Jablůnka v okrese Vsetín. Cílem zakladatelů je pokračování dlouholeté tradice výroby nástrojů, upínačů a měřidel v České republice a rozšíření obchodní činnosti a služeb na zákazníky v ostatních státech EU. Nástrojárna se svými 32 zaměstnanci patří k menším podnikům svého druhu. Roční obrat se pohybuje v současné době kolem 24 mil. Kč s předpokládaným ročním nárůstem o 5 až 7 procent.

Společnost TOOL TECH CZ, s.r.o. je držitelem certifikátu systému managementu kvality ISO 9001:2008. Systém managementu kvality zahrnuje výrobu nástrojů, měřidel, přesných dílů, forem a přípravků, výrobu strojů a jednoúčelových zařízení pro strojírenský průmysl dle externí dokumentace. Certifikát byl vystaven Lloyd' s Register EMEA, Praha dne 31. května 2010.

9.1.1 Předmět podnikání společnosti

Výrobní prostory firmy včetně technického a administrativního zázemí činí cca 1500 m² zastavěné plochy. Firma disponuje výrobním a technologickým zařízením, které umožňuje výrobu popř. rekonstrukci vstřikovacích forem, forem na tlakové lití a nástrojů pro tváření plechů do hmotnosti cca 3 tuny a rozměrů cca 1500 mm x 1000 mm x 800 mm. Společnost se zabývá výrobou nástrojů na tváření plechu, měřidel, lisovacích forem a technických obrobků na zakázku – dle požadavků zákazníka, který zpravidla dodává model sériového výrobku ve formě CAD dat nebo výkresovou dokumentaci. Přibližně 40 procent produkce společnosti tvoří nástroje pro plošné tváření kovů a postupové kombinované nástroje určených především pro výrobu součástí pro automobilový průmysl. Dalších 40 procent

tvoří výroba měřících přípravků pro kontrolu v sériové výrobě, zbytek upínací přípravky, prototypové nástroje a kusová výroba dle technické specifikace zákazníka.

9.1.2 Vlastnické vztahy

Společnost v den zápisu do Obchodního rejstříku 4. ledna 2010 vlastnily české fyzické osoby. Změnou zápisu v Obchodním rejstříku dne 29. února 2012 vstoupil do společnosti další společník – právnická osoba, majitel objektu ve kterém firma působí. Tímto aktem došlo k navýšení základního kapitálu z 210 000 Kč na 2,36 mil. Kč.

Statutární orgán:

jednatel: Ing. Lenka Starůstková,

Valašské Meziříčí, Krhová 558, PSČ 756 63

den vzniku funkce: 4. ledna 2010 Zapsáno: 4. ledna 2010

jednatel: Ing. Renata Šišková,

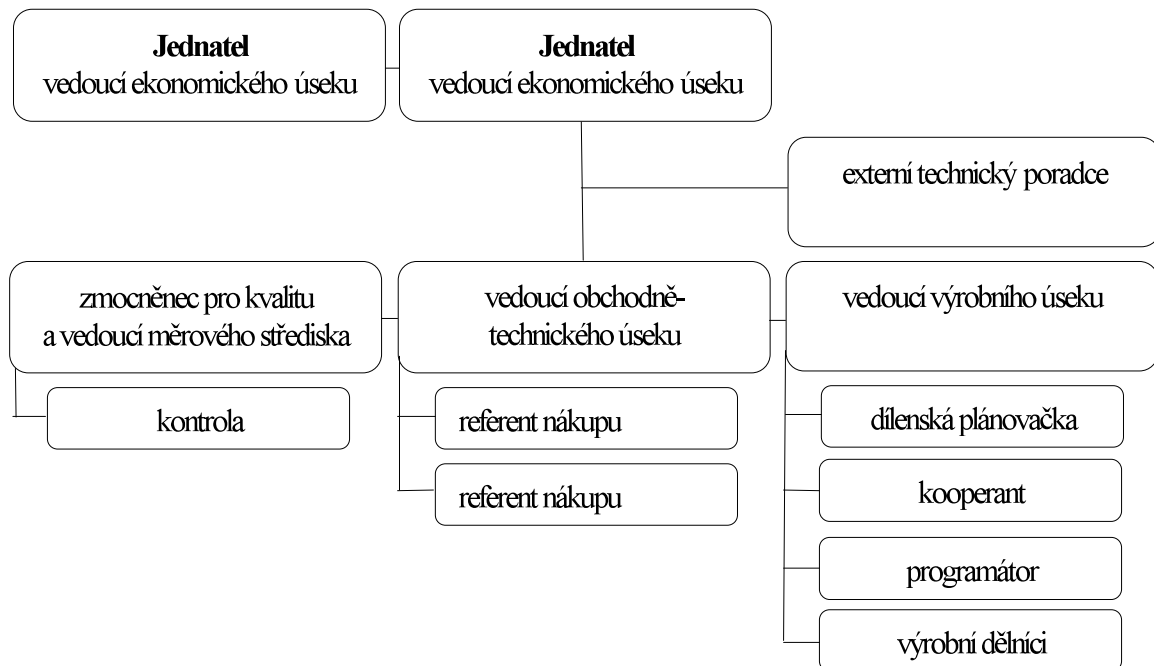
Vsetín, Okružní 423, PSČ 755 01

den vzniku funkce: 4. ledna 2010 Zapsáno: 4. ledna 2010

V současné době je společnost vlastněna 7 společníky, z nichž jeden je právnická osoba.

9.1.3 Organizační struktura společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

Obrázek 8 Organizační struktura ve společnosti [vlastní zpracování]

Na obrázku je znázorněno organizační uspořádání ve firmě TOOL TECH, s.r.o.

9.2 Vývoj a současná situace společnosti

Společnost při jejím vzniku se potýkala s nedostatkem provozního kapitálu. Strojový park i prostory pro výroby byly v pronájmu. Firma nezvažovala využít vstupu cizího investora. Jedna z možností, která se nabízela, bylo požádat o finanční podporu některou z bank působící na trhu. Při podání žádostí o půjčku firma zjistila, že nemá záruky pro krytí půjčky a nemá historii. Banky mají nastaveny podmínky poskytnutí úvěru pro začínající firmy následující. Firma musí působit alespoň dva roky na trhu a být zisková. Požadují předložit daňová přiznání, účetní výkazy, rozpočty předpokládaných peněžních toků. Po půl ročním fungování firmy se podařilo s bankou dohodnout na získání kontokorentního úvěru ve výši 500 000 Kč. Tato částka byla nedostačující. Díky dohodě mezi pronajimatelem zařízení a budovy byly odloženy splátky za nájem. Další možností financování pro začínající firmu bylo získat dotace. Naprostá většina dotačních fondů evropských i státních požaduje po žadateli dokazatelnou historii se zdravou ekonomikou. Při nesplnění těchto požadavků nelze

žádost podat. Z výše uvedených důvodů se proto nemohla firma o dotace ucházet. Firma neměla dostatečné informace o produktech Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. která disponuje programy Start a Záruka, směřované začínajícím podnikatelům. Nevýhodou těchto produktů je, že se neposkytují trvale, ale v určitých časových etapách.

9.2.1 Ekonomický vývoj

V níže uvedené tabulce je možné sledovat ekonomickou situaci během dvouletého působení společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o. na trhu.

Tabulka 22 Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč [vlastní zpracování]

	2010	2011
Výkon	24 117	17 843
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	16 339	23 975
Služby	5 501	7 630
Osobní náklady	7 062	1 629
Spotřeba materiálu a energie	3 547	4 849
Sociální náklady	35	180
Odpisy dlouhodobého majetku	70	122
Tržby z prodeje materiálu	36	57
Ostatní provozní náklady	34	72
Nákladové úroky	80	88
Ostatní finanční náklady	32	46
Výsledek za hospodaření za účetní období	1 268	646
Výkonová spotřeba	9 048	12 479
Změna stavu zásob vlastní činnosti	1 504	142
Přidaná hodnota	8 795	11 638
Mzdové náklady	5 299	7 989
Náklady na soc. zabezp. zdrav. pojištění	1 728	2 480
Daně a poplatky	29	14
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmot. majetku a materiálu	36	57
Ostatní provozní výnosy	7	4
Provozní výsledek hospodaření	1 643	862
Ostatní finanční výnosy	18	40
Finanční výsledek hospodaření	-94	-104
Daň z příjmu za běžnou činnost	281	112

První dva roky provozu potvrdily správnost záměru zakladatelů společnosti a ukázaly na nové perspektivní oblasti ve výrobě speciálního nářadí.

9.2.2 Prognóza vývojových trendů a rizik

Vzhledem k tendenci velkých zákazníků zadávat komplexní zakázku ve větších cenových objemech a s delší dodací lhůtou, může vlivem většího intervalu mezi začátkem financování zakázky z vlastních zdrojů a tržbou za hotové výrobky docházet k situaci, kdy mohou chybět pohotové provozní prostředky. Tuto situaci společnost řeší platebními podmínkami ve smlouvě. Standardně se používá:

- 30 procent platba při podepsání smlouvy
- 30 procent při předání prvních vzorků
- 40 procent při předání nástroje

Rizikem, které by mohla ohrozit stabilitu společnosti jako celku je sejně jako pro její konkurenci nestabilní situace globální ekonomiky.

Firma je po technické i personální stránce dobře vybavená, energetické a materiálové vstupy činí cca 15 procent ceny výrobku, nebo 25 procent v případě výrazného využití polotovaru a normálii – kompenzace zkrácením termínu výroby a úsporou kapacit, takže i v případě výraznějších změn nelze očekávat zásadní negativní dopad na konkurenční schopnost společnosti.

9.3 Strategická analýza

Pro posouzení současného stavu společnosti byla vybrána SWOT analýza a marketingová analýza, které nám podají informace o vnějším i vnitřním prostředí podniku a výhled na další období.

9.3.1 SWOT analýza

Silné stránky společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

- kvalitní výrobní a technologická zařízení pro výrobu a kontrolu
- systém plánování výroby, propojení obchodní, technické a výrobní oblasti (plánování kapacit v kusové výrobě)
- v IT oblasti spojení technologické přípravy CAM (tvorba CNC programů) s výrobou
- kvalifikovaní pracovníci

- rychlé řešení problémů vzniklých u zákazníků

Slabé stránky společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

- chybí vlastní konstrukce, firma je závislá na externích konstruktérech
- chybí možnost rekonstrukce obecných ploch a možnost rychlé kontroly tvarových ploch po obrábění
- nejsou optimálně využity výrobní kapacity – příčinou je nedostatek kvalifikovaných pracovníků na trhu práce

Příležitosti společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

- rozšířením IT povede k získání zákazníků (vlastní konstrukce, reversní inženýring)
- vstup na trhy dalších zemí EU (Německo, Polsko, Slovensko)
- zvýšení konkurenceschopnosti zkrácením dodacích termínů

Ohrožení společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

- současná makroekonomická situace v Evropě (zadlužování států) může vyvolat krizi a snížení odbytu
- možnost sabotáží a ohrožení informačních systémů
- nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve strojírenství (podcenění tohoto oboru ve společnosti)

9.3.2 Marketingová analýza společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o.

Potenciál a vývoj trhu - s ohledem na neustále se vyvíjející a měnící se sortiment výrobní základy a tlak na inovaci výrobků je možno předvídat v nejbližších letech udržení tendence požadavků na potřebu stále složitějších nástrojů a měřidel. Nástrojárna, nabízející svým zákazníkům technické a výrobní kapacity na odpovídající technické úrovni, která bude schopna nabídnout více služeb než její konkurence, i v obtížné ekonomické situaci hrozící recese ekonomiky má před sebou jasnou perspektivu a vizi vlastního rozvoje. Složitější mezinárodní situace by naopak měla firmě pomoci při expanzi na německý a rakouský trh. V roce 2013 plánuje společnost prodej 10 – 15 procent produkce zejména na uvedených trzích.

Popis konkurence a její konkurenční výhody – vzhledem k poměrně krátké historii společnosti je pro většinu konkurence výhodou delší fungování na trhu a rozsah zákazníků. Konkurenčních firem v oboru výroby náradí je velmi hodně a liší se svým zaměřením na specifický segment trhu. Proto je velmi obtížné určit procentuální podíl konkurence na trhu. Situace se neustále vyvíjí a mění a konkurenceschopnost firmy je obvykle spojena s rozsahem služeb, které je firma schopna nabídnout.

Vlastní konkurenční výhody a reference – cílem společnosti je dosažení schopnosti nabídnout zákazníkovi plný servis od konstrukce, výroby nástrojů a měřidel, jejich údržby a případných oprav. Firma plánuje pro rok 2012 zřízení vlastní konstrukční a vývojové kanceláře spojené s nabízením služby reversního inženýringu (rekonstrukce dílu pomocí 3D skenování, zpracování 3D dat dílu a jeho výroba). Zavedení 5-ti osého frézování dále rozšíří rozsah služeb a zvýší jejich kvalitu (především rychlost, která je v případě oprav nástrojů prioritní). Většinu zákazníků společnosti tvoří dodavatelé součástí pro automobilový, elektrotechnický nebo spotřební průmysl.

Strategie know-how – společnost si během svého krátkého působení na trhu dodavatelů nástrojů pro plošné tváření plechu, měřidel a nástrojů vybudovala postavení výrobce schopného dodávat tvarově velmi náročné nástroje. Uvedená schopnost je dána zvládnutím tvorby volně tvarovaných ploch pomocí CAD/CAM systémů pro tvorbu programů pro CNC stroje a možností kontroly výrobků pomocí kvalitního měřicího zařízení včetně schopnosti porovnání naměřených hodnot s požadovanými rozměry pomocí speciálního SW.

Základním kritériem, které je v současné době nutné plnit, se stal termín dodávky výrobku a bezpodmínečné dodržení požadavků na kvalitu ze strany zákazníků.

Velmi důležitým faktorem je a bude cena, která musí vycházet z relativně nízkých výrobních a ostatních nákladů. Proti konkurenci nástrojářen působících v zemích EU má zatím společnost výhodu v nižších mzdových nákladech.

10 HODNOCENÍ A DOPORUČENÍ

V poslední kapitole bakalářské práce bude provedeno shrnutí, vyhodnocení průzkumu situace v České republice a ve Zlínském kraji. Pro názornou představu o situaci v malých a středních podnicích ve Zlínském regionu byla vybrána společnost TOOL TECH CZ, s.r.o. Tato firma byla podrobena bližší analýze a na základě výsledků bude provedeno doporučení.

10.1 Hodnocení MSP v ČR a ve Zlínském regionu

V České republice hrozí reálné riziko z šířící se dluhové krize v EU, která může mít negativní vliv na firmy. Problémy v ekonomické sféře se promítají i do politické oblasti. Jakékoliv prognózy do budoucího vývoje jsou velmi nejasné. Firmy mají tendenci šetřit, omezují investice a nevytvářejí nové pracovní místa. Zkušenosti z nedávné recese ukázaly firmám, že zbavovat se potřebné kvalifikované síly není účelné. Po skočení krize se hůře získává zpět. Je na místě, aby vláda podpořila v době krize podnikatelské aktivity dostupnými prostředky, například podpořit expanzi českých podniků na trhy mimo Evropu, odváděním DPH až po zaplacení faktur nebo zavedením kurzarbeitu.

Ve Zlínském regionu se neustále projevuje nízká míra investic MSP. Pro investory je region nepříliš atraktivní. Porovnáme-li některé ekonomické ukazatele s ČR, tak zjistíme, že stále výrazně zaostává. Podle provedeného dotazníkového průzkumu vyplývá, že problémy, které se projevují v ČR, se odráží i ve firmách ve Zlínském regionu. Vyhodnocením se zjistilo, že ve Zlínském kraji převládají podniky, které zaměstnávají méně než 10 pracovníků. Předmětem podnikání většiny dotazovaných firem jsou služby a strojírenská výroba. Většina dotazovaných firem preferuje vlastní zdroje financování před cizími zdroji, obávají se zadlužování v ekonomicky nestabilním období. Pokud se rozhodnou využít cizí kapitál dávají přednost možnosti financování z fondů EU. Operační program Podnikání a inovace byl mezi respondenty nejčastěji zastoupen. Při získávání informací o operačních programech byl udáván často jako informační zdroj Internet. Firmy při řešení svých ekonomických problémů ve větší míře nevyužívají služby Českomoravské záruční a rozvojové banky. Téměř polovina firem projevila zájem o možnosti podpory financování ze zdrojů EU. Dotazované firmy vědí, kde získají potřebné informace o pomoci financování z evropských fondů.

10.2 Doporučení pro společnost TOOL TECH CZ, s.r.o.

Na základě návštěvy společnosti TOOL TECH CZ, s.r.o. bylo již na první pohled evidentní, že prostory ve kterých firma působí, jsou velmi nevyhovující. Zastaralá budova a nedostatečné zázemí pro pracovníky. Po vyhodnocení celkové analýzy by firmě mohlo pomoci využití některého z dostupných fondů EU. Koncem února se firma stala majitelem budovy, může tedy zažádat o dotaci na revitalizaci a rekonstrukci budovy. Informace o vhodném programu byly získány z Internetových stránek CzechInvestu. Jedná se o Operační program Podnikání a inovace, konkrétně program Nemovitost. Hlavní podmínky pro získání podpory jsou: nemovitost, která je předmětem projektu, musí být ve vlastnictví příjemce dotace, uživatel nemovitosti spadá do oboru zpracovatelského průmyslu nebo technologických center a strategických služeb. Tyto i ostatní náležitosti firma splňuje. Při ucházení se o podporu je nejvhodnější využít služeb poradenské společnosti mající zkušenosti při vyjednávání dotací z fondů EU. Úspěšnou realizací by firma získala výrazné energetické úspory. Vybudováním vhodného sociálního zázemí pro pracovníky by se zlepšily podmínky na pracovišti. Zlepšení vzhledu budovy a jejího nejbližšího okolí bude mít pozitivní vliv na stávající i potenciální zákazníky, a přispěje k lepší reprezentaci společnosti.

[17]

Z analýzy výkazů a ztrát vyplývá plánovaný nárůst objemu výroby a obratu společnosti. Díky těmto výsledkům lze s bankou zahájit jednání o navýšení úvěrového rámce u kontokorentního úvěru.

ZÁVĚR

V rámci bakalářské práce byla postupně zhodnocena situace malých a středních podniků v globálním pohledu České republiky, dále byla pozornost soustředěna oblasti Východní Moravy, konkrétně Zlínskému kraji, a nakonec se práce zabývá vybraným podnikem a jeho aktuální situací.

Ze zjištěných poznatků vyplývajících ze současné ekonomické situace MSP je patrné, že ze strany státu a EU existuje řada podpůrných programů, které lze využít pro řešení ekonomických problémů MSP. Ať už se jedná o problémy zapříčiněné vlivem živelných pohrom, ekonomickou nestabilitou ve světovém nebo evropském měřítku, či problémy při vzniku nových podniků, tak je možné využít některého ze strukturálních fondů EU nebo některých ze služeb poskytovaných Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s.

Cílem průzkumu zaměřeného na MSP v oblasti Zlínského kraje bylo zjistit míru všeobecného povědomí o možnostech financování z cizích zdrojů a zkušenosti dotazovaných respondentů s podporou za pomoci operačních programů EU. Z provedeného šetření vyplynulo, že panuje všeobecná obava z čerpání cizích zdrojů z důvodu nejistého ekonomického výhledu pro následující období. Společnosti se poučily z ještě stále doznívající ekonomické krize a jsou tedy více opatrné při čerpání úvěrových produktů. Uvažují-li o využití jiných než vlastních zdrojů, obracejí se spíše na podporu ze strukturálních fondů EU. Konkrétně ve Zlínském kraji mají MSP možnost využít pomoci od institucí zřizovaných přímo krajem, například se jedná o Regionální podpůrný zdroj, Technologické inovační centrum nebo Energetickou agenturu Zlínského kraje. Ze strukturálních fondů je ve Zlínském kraji nejvíce využíván Regionální operační program Střední Morava, dále Operační program Podnikání a inovace a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.

Analýzou provedenou na konkrétní společnosti, TOOL TECH CZ, s.r.o., byly zjištěny problémy charakteristické pro začínající firmy. Jedná se zejména o problémy s nedostatkem provozního kapitálu, dále pak se sociálním zázemím pracovníků a zajištěním provozních prostor, zde konkrétně například snížení provozních energetických nároků. Podařilo se nalézt vhodné řešení v podobě zvýšení úvěrového rámce, a to na základě tendence kladného ekonomického růstu společnosti dle předložených finančních výkazů. Díky splnění

stanovených podmínek na čerpání podpory lze využít Operačního programu Podnikání a inovace, konkrétně program Nemovitost.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] DOLEJŠOVÁ, Miroslava. *Zdroje financování malých a středních podniků*. Bučovice: Nakladatelství Martin Stříž, 2008. ISBN 978-80-87106-17-4.
- [2] VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. vydání. Havlíčkův Brod: Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2409-6.
- [3] GERBER, Michael E. *Podnikatelský mýtus: Proč většina malých firem zkrachuje a co proti tomu dělat*. Praha: Management Press, Ringier ČR, a.s., 1997. ISBN 80-85943-36-0.
- [4] KOCOUREK, Martin, Petr OČKO a Bedřich DANDA. *Podpora podnikání: Malé a střední podnikání*. *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* [online]. 17.8.2011 [cit. 2012-01-17]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>
- [5] GÜNTER VERHEUGEN. *Europa: Evropská komise* [online]. Brusel, 2006 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/swp_cs.pdf
- [6] Business center: *Obchodní zákoník* [online]. © 1998-2012 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/>
- [7] *Malé a střední podniky*. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 10.12.2011 [cit. 2012-01-18]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Mal%C3%A9_a_st%C5%99edn%C3%AD_podniky
- [8] PETRA RYDVALOVÁ. *Malé a střední podnikání v podmínkách České republiky*. Liberec: VÚTS, a.s. Liberec, 2011. ISBN 978-80-87184-16-5.
- [9] *Příručka Evropské a národní programy podpor pro MSP* [online]. 2007 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: www.socr.cz/assets/aktivity/publikace/PRIRUCKA_INMP_3-07.pdf
- [10] *Integrovaný systém informací pro podnikání a export* [online]. © 1997-2011 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace>
- [11] PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ. *Podnikové finance*. Zlín: UTB ve Zlíně, 2008. ISBN 978-80-7318-732-3. Dostupné z: www.euroekonom.sk
- [12] EGAP: *Podpora MSP* [online]. 2012 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/podpora-msp/index.php>

- [13] *Informační bulletin Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s.* [online]. 2011 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/>
- [14] *Česká exportní banka, a. s.: Pro malé a střední firmy* [online]. © 2006 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/>
- [15] *Hospodářská komora České republiky, : Struktura komorové sítě* [online]. © 2009 [cit. 2012-01-23]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/struktura-komorove-site-hk-cr/struktura-komorove-site.aspx>
- [16] *Koncepce podpory malého a středního podnikání 2005 - 2006. Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. 2005 [cit. 2012-01-24]. Dostupné z: download.mpo.cz/get/26681/32039/339634/priloha001.pdf
- [17] *CzechInvest* [online]. © 1994–2012 [cit. 2012-01-24]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/programy-podpory>
- [18] ŠEDO VÁ, Hana. *Využití bankovních produktů a služeb ke zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti malých a středních podniků*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2004. ISBN 80-7318-246-7.
- [19] HISRICH, Robert D. a Michael P. PETERS. *Založení a řízení nového podniku*. Praha: Victoria Publishing, a. s., 1996. ISBN 80-85865-07-6.
- [20] STAŇKOVÁ, Anna. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-926-9.
- [21] FOTR, Jiří a Ivan SOUČEK. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2005. ISBN 80-247-0939-2.
- [22] *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2012-01-25]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>
- [23] PAVELKOVÁ, Drahomíra. A KOLEKTIV. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. ISBN 978-80-247-2689-2.
- [24] BLAŽKOVÁ, Martina. *Marketingové řízení a plánování pro malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1535-3.

- [25] KOZEL, Roman. A KOLEKTIV. *Moderní marketingový výzkum*. Praha: Grada Publishing, a. s., 2006. ISBN 80-247-0966-X.
- [26] DEDOUCHOVÁ, Marcela. *Strategie podniku*. Praha: C. H. BECK, 2001. ISBN 80-7179-603-4.
- [27] PŘIBOVÁ, Marie. A KOLEKTIV. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada Publishing, 1996. ISBN 80-7169-299-9.
- [28] Průzkumy, výstavy, soutěže, konference. *Hospodářská komora České republiky* [online]. 2.2.2012 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/zpravodajstvi-a-media/aktuality-4/pruzkumy-vystavy-souteze-konference/dle-pruzkumu-hk-cr-male-a-stredni-firmy-hodnoti-svou-situaci-mene-priznive.aspx>.
- [29] Nejnovější data o kraji: *Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 12.1.2012 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/krajenejnovjsi/xz>.
- [30] Nejnovější data o kraji: *Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 2012 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: http://www.zlin.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/oranizacni_struktura-xz
- [31] Charakteristika kraje. *Zlínský kraj* [online]. 22. 11. 2002 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=27939&doctype=ART&did=3581>
- [32] Programy 2007–2013. NOVOTNÝ, Václav. *Fondy Evropské unie* [online]. 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>.
- [33] Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020. *Zlínský kraj* [online]. 2008 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=82335&doctype=ART&nid=8668&cpi=1>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MSP	Malý a střední podnik
OP	Operační program
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
ZS	Zprostředkující subjekty
ŘO	Řídící orgány
PCO	Platební a certifikační orgán
EK	Evropská komise

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Kritéria pro zařazení podniku mezi MSP [7]</i>	13
<i>Obrázek 2 Struktura komorové sítě[15]</i>	22
<i>Obrázek 3. Využití výsledků komplexní analýzy pro SWOT analýzu [24]</i>	29
<i>Obrázek 4. SWOT matice [24]</i>	30
<i>Obrázek 5 Postup tvorby dotazníku [27]</i>	31
<i>Obrázek 6 Schéma průběhu čerpání finančních prostředků [32]</i>	38
<i>Obrázek 7 Zlínský kraj [31]</i>	42
<i>Obrázek 8 Organizační struktura ve společnosti [vlastní zpracování]</i>	61

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 Poskytnutí záruk pro začínající podnikatele [13]</i>	20
<i>Tabulka 2 Alternativní zdroje financování [19]</i>	23
<i>Tabulka 3 Vlastní a cizí zdroje financování [11]</i>	24
<i>Tabulka 4 Počet ekonomicky aktivních subjektů MSP [22]</i>	36
<i>Tabulka 5 SWOT analýza MSP v ČR [4]</i>	38
<i>Tabulka 6 Hodnocení ekonomické situace MSP [28]</i>	39
<i>Tabulka 7 Hodnocení očekávané ekonomické situace MSP [28]</i>	40
<i>Tabulka 8 Statistické údaje Zlínského kraje [29]</i>	43
<i>Tabulka 9 Vybrané údaje za Zlínský kraj - organizační statistika [30]</i>	44
<i>Tabulka 10 Důležité pilíře Strategie regionálního rozvoje Zlínského kraje 2009 – 20 [33]</i>	46
<i>Tabulka 11 Odhadovaná struktura financování SRZK dle zdrojů v mld. Kč [33]</i>	46
<i>Tabulka 12 Zařazení podniku [vlastní dotazníkové šetření]</i>	49
<i>Tabulka 13 Zařazení dle odvětví [vlastní dotazníkové šetření]</i>	49
<i>Tabulka 14 Zdroje financování [vlastní dotazníkové šetření]</i>	50
<i>Tabulka 15 Původ cizích zdrojů [vlastní dotazníkové šetření]</i>	51
<i>Tabulka 16 Využívání podpory z fondů EU [vlastní dotazníkové šetření]</i>	52
<i>Tabulka 17 Využívané operační programy [vlastní dotazníkové šetření]</i>	53
<i>Tabulka 18 Použité informační zdroje [vlastní dotazníkové šetření]</i>	54
<i>Tabulka 19 Znalost produktů ČMZRB [vlastní dotazníkové šetření]</i>	55
<i>Tabulka 20 Zájem o informace možnosti financování [vlastní dotazníkové šetření]</i>	56
<i>Tabulka 21 Zájem o informace [vlastní dotazníkové šetření]</i>	57
<i>Tabulka 22 Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč [vlastní zpracování]</i>	62

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 Úvěry poskytnuté MSP v letech 2007-2011 (v mil. CZK) [14]</i>	20
<i>Graf 2 Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2000 – 2010 [22]</i>	26
<i>Graf 3 Vývoj výkonů MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]</i>	27
<i>Graf 4 Vývoj účetní přidané hodnoty MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]</i>	27
<i>Graf 5 Vývoj zahraničního obchodu MSP v ČR v letech 2000-2010 [22]</i>	28
<i>Graf 6 Čeho se firmy nejvíce obávají v roce 2012 [28]</i>	41
<i>Graf 7 Zařazení podniku [vlastní dotazníkové šetření]</i>	49
<i>Graf 8 Zařazení dle odvětví [vlastní dotazníkové šetření]</i>	50
<i>Graf 9 Zdroje financování [vlastní dotazníkové šetření]</i>	51
<i>Graf 10 Původ cizích zdrojů [vlastní dotazníkové šetření]</i>	52
<i>Graf 11 Využívání podpory z fondů EU [vlastní dotazníkové šetření]</i>	53
<i>Graf 12 Využívané operační programy [vlastní dotazníkové šetření]</i>	54
<i>Graf 13 Použité informační zdroje [vlastní dotazníkové šetření]</i>	55
<i>Graf 14 Znalost produktů ČMZRB [vlastní dotazníkové šetření]</i>	56
<i>Graf 15 Zájem o informace možnosti financování [vlastní dotazníkové šetření]</i>	56
<i>Graf 16 Zájem o informace [vlastní dotazníkové šetření]</i>	57

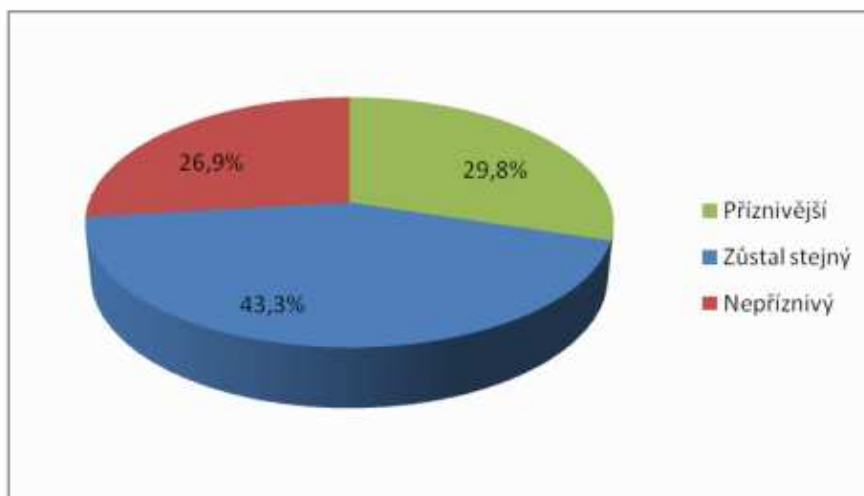

SEZNAM PŘÍLOH

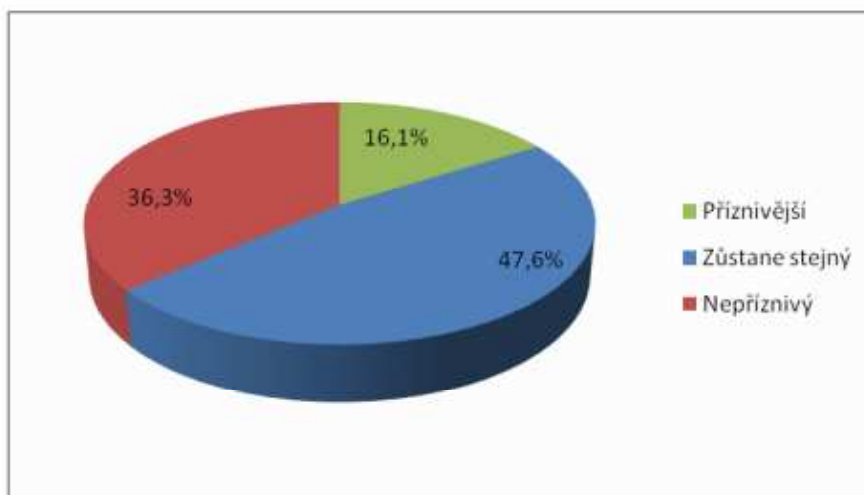
- PŘÍLOHA P I   Průzkumu MSP v ČR provedený Hospodářskou komorou [28]
- PŘÍLOHA P II   Dotazník k získání informací o MSP ve Zlínském kraji

**PŘÍLOHA P I: PRŮZKUMU MSP V ČR PROVEDENÝ
HOSPODÁŘSKOU KOMOROU [28]**

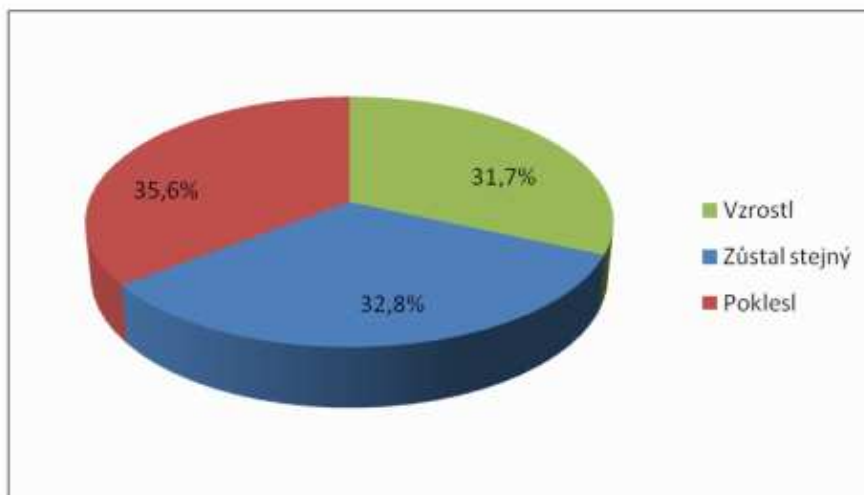
1. Celkový vývoj pro Vaši firmu byl ve druhém pololetí roku 2011 v porovnání s předchozím obdobím

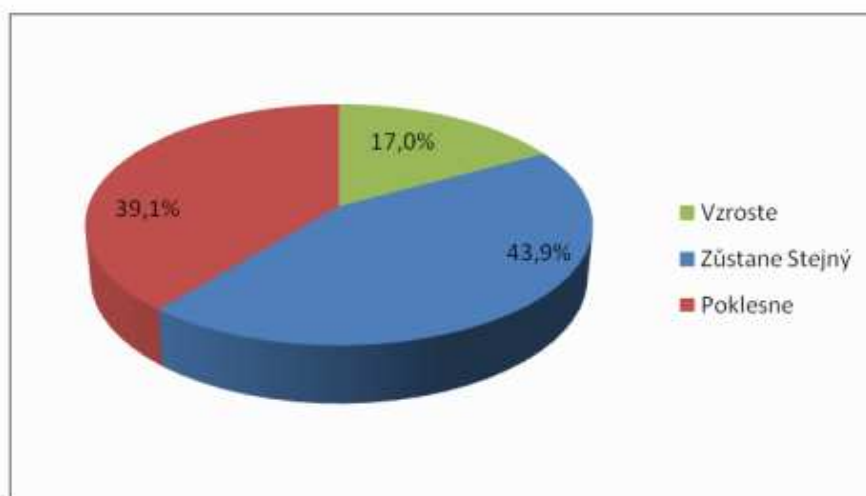
2. Očekáváte, že v průběhu první poloviny roku 2012 bude celkový vývoj pro Vaši firmu

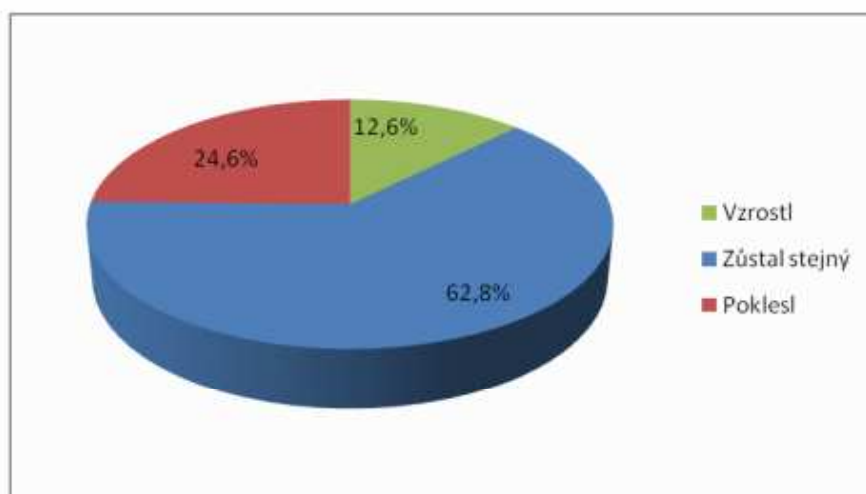
3. Celkový obrat Vaší firmy ve druhém pololetí roku 2011 v porovnání s předchozím obdobím

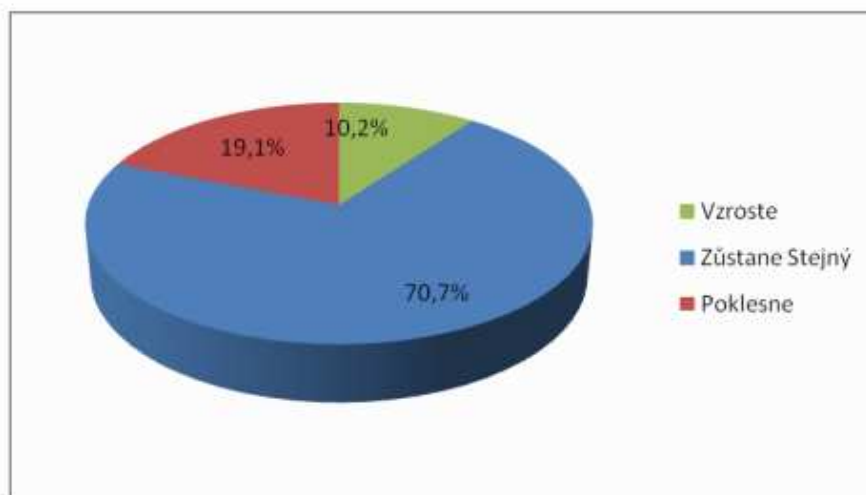
4. Očekáváte, že Váš celkový obrat v prvním pololetí roku 2012

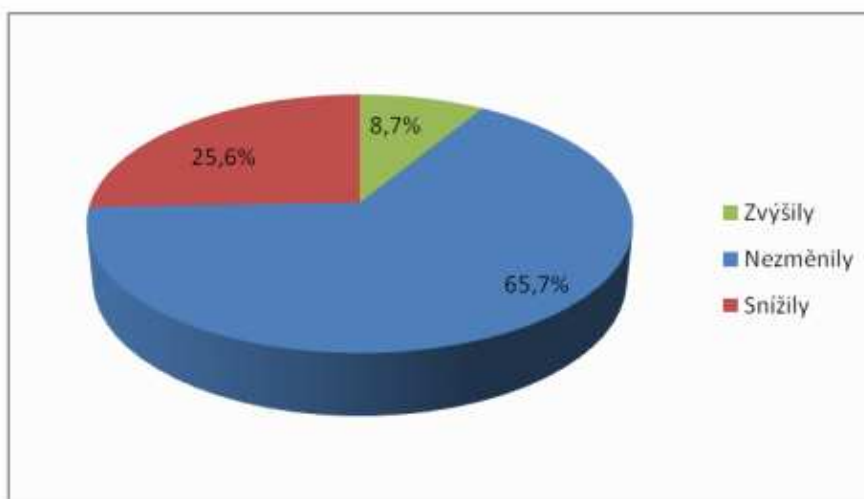
5. V porovnání s předchozím obdobím počet Vašich zaměstnanců ve druhém pololetí roku 2011

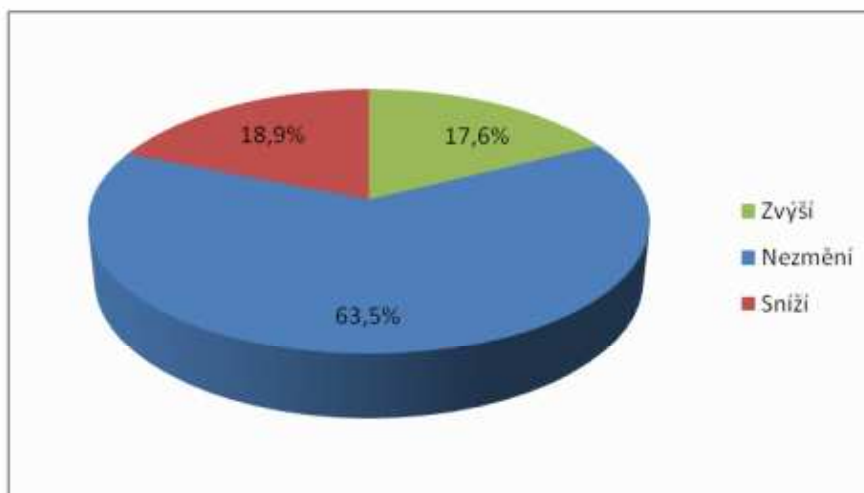
6. Očekáváte, že v prvním pololetí roku 2012 počet Vašich zaměstnanců

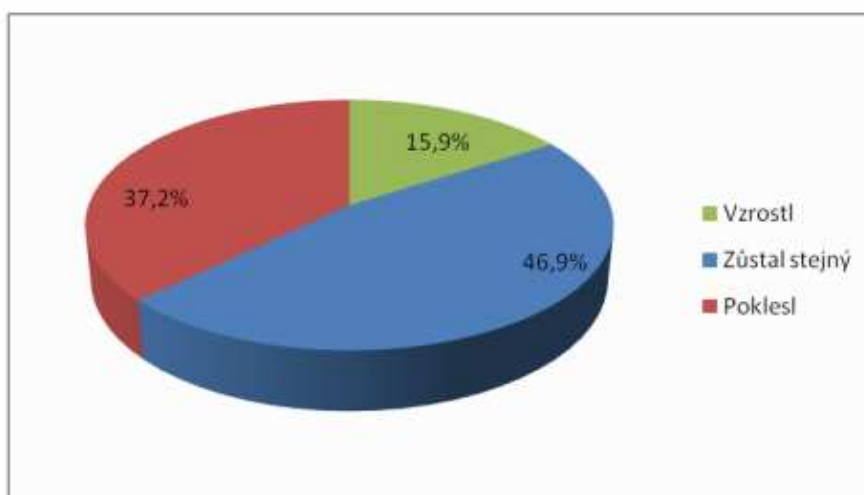
7. Prodejní ceny Vaší produkce nebo služeb se ve druhém pololetí roku 2011 v porovnání s předchozím obdobím

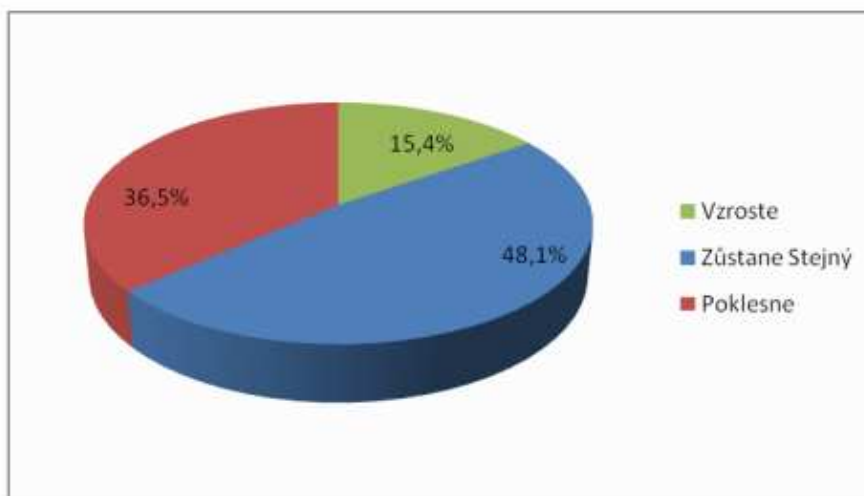
8. Předpokládáte, že prodejní ceny Vaší produkce nebo služeb se v prvním pololetí roku 2012

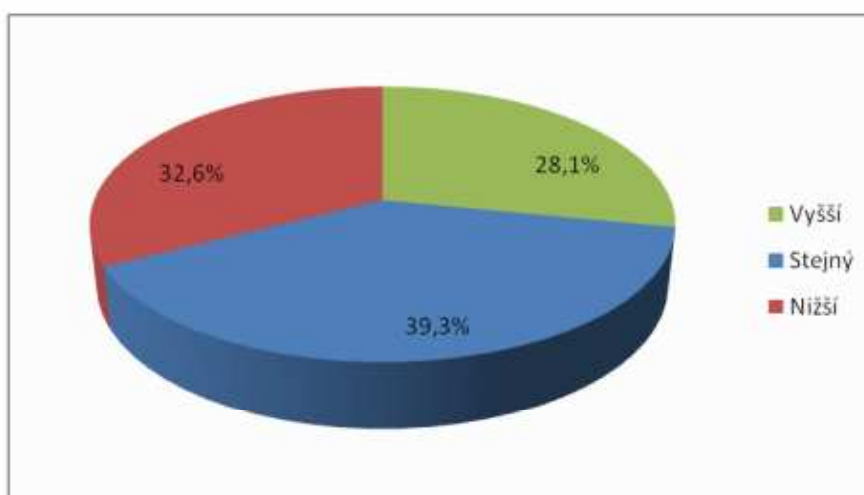
9. V porovnání s předchozím obdobím rozsah Vašich investic ve druhém pololetí roku 2011

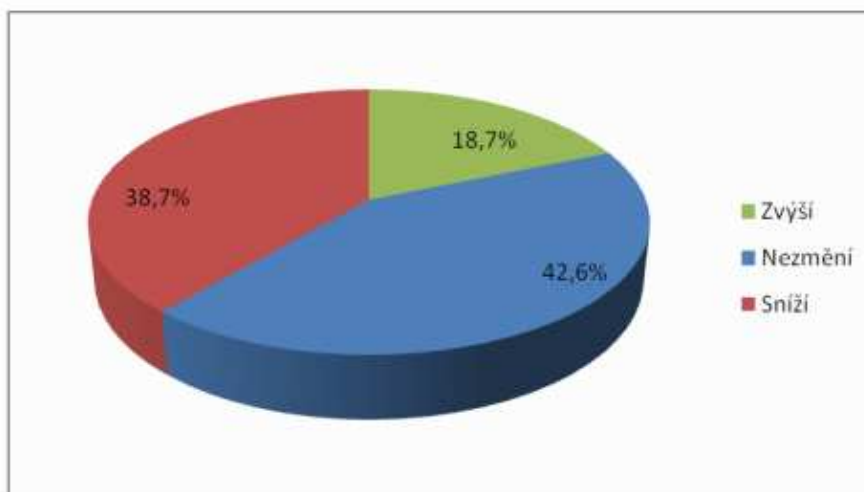
10. Očekáváte, že rozsah Vašich investic v prvním pololetí roku 2012

11. Stav zakázek a objednávek na dodávky Vašich produktů ve druhém pololetí roku 2011 hodnotíte v porovnání s předchozím obdobím jako

12. Stav zakázek a objednávek na dodávky Vašich produktů se dle Vašeho očekávání v prvním pololetí roku 2012

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK K ZÍSKÁNÍ INFORMACÍ O MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Dobrý den,

ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který bude použit k získání informací o MSP ve Zlínském kraji. Zjištěná data budou použita jen pro zpracování mé bakalářské práce. Vyplnění dotazníku Vám nezabere více jak 5 minut a je zcela anonymní. Děkuji za spolupráci.

---

1. Kolik pracovníků zaměstnává Vaše firma?

- a) Do 10 zaměstnanců (mikropodnik)
- b) 10 – 50 zaměstnanců (malý podnik)
- c) 50 – 250 zaměstnanců (střední podnik)

2. V jaké oblasti podnikáte?

- d) potravinářství
- e) stavebnictví
- f) strojírenství
- g) farmaceutický průmysl
- h) chemický průmysl
- i) služby
- j) dřevozpracující průmysl
- k) jiné

3. Jaké jsou zdroje financování Vašeho podniku?

- a) vlastní
- b) cizí

4. Pokud využíváte cizí zdroje, odkud pochází?

- a) úvěr
- b) dotace z ČR
- c) finanční zdroje z EU
- d) jiné

- 5. Čerpali jste již někdy finanční prostředky ze strukturálních fondů EU?**
- a) ano
  - b) ne
- 6. Pokud jste již čerpali prostředky z EU (případně i jako partneři), z kterého operačního programu?**
- a) OP Podnikání a inovace
  - b) OP Životní prostředí
  - c) OP Vzdělávání
  - d) OP Výzkum a vývoj pro inovace
  - e) OP Lidské zdroje a zaměstnanost
  - f) OP Regionální OP Střední Morava
  - g) jiný OP
- 7. Z jakého informačního zdroje jste se o tomto typu financování dozvěděli?**
- .....
- 8. Využili jste již někdy služeb Českomoravské záruční a rozvojové banky?**
- a) bankovní úvěry
  - b) zvýhodněné úvěry
  - c) jiné
- 9. Měli byste zájem o informace ohledně podpory financování ze zdrojů EU?**
- a) ano
  - b) ne

10. Víte o tom kde tyto informace hledat?

a) ano

b) ne

Děkuji Vám za Váš čas při vyplňování tohoto dotazníku.